

Pesek v oči.

Igra v dveh dejanjih.

Po francoskej: „La poudre aux yeux“,

poslovenil

Val. Mandelc.

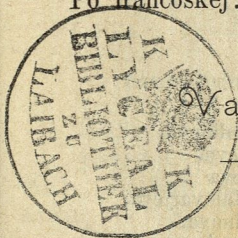
Izdalo in založilo

Dramatično društvo v Ljubljani.

V Ljubljani.

Natisnila „Národna tiskarna“.

1877.

O s o b e.

Radolin.
Dr. Malovar.
Robert.
Friderik.
Tapecirar.
Krčmar.
Konstancija, žena Radolinova.
Blanka, žena Malovarjeva.
Emelina, hči Malovarjeva
Aleksandrina, hišina Malovarjeva.
Josipina, hišina Radolinova.
Sofija, kuharica Malovarjeva.
Lovec v livreji.
Strežaj.
Majhen zamorec,

Prvo dejanje.

Navadna soba pri Malovarjevih; glasovir na levo, pisna miza na desno, druga mizica v sredi.

Prvi prizor.

Gospa Malovarjeva, Sofija s košarico.

Sofija: Tedaj, gospa, rib ne bo treba?

Gospa Malovarjeva (sedè pri mizici dela):
Ne! . . . Bilo je viharo celi teden, gotovo so drage . . . Ali glej, da dobiš lepih bržolic.

Sofija: Kaj pa sočivja? . . . Dobiti je uže mladega graha.

Gospa Malovarjeva: Saj veš, da je zgodno sočivje brez slasti . . . Napravila nam boš šarme.

Sofija: Kakor zadnji teden? . . .

Gospa Malovarjeva: Ko prideš s trga, prinesi mi knjižico . . . da zračunave.

Sofija: Dobro, gospa. (Otide na desno.)

Drugi prizor.

Gospa Malovarjeva, Malovar.

Malovar (prišedši na zadnja vrata): Tukaj sem! . . . Dobro jutro draga žena.

Gospa Malovarjeva: Glej, tebe ni bilo doma? . . . Kje pa si bil? . . .

Malovar: Bil sem pri svojem bolniku.

Gospa Malovarjeva: Pri svojem bolniku! To je kaj novega! . . . Saj ti zdraviš le nesreče na ulici, če se kdo povozi, ali pa če se kdo prekučne iz okna, drugih bolnikov nimaš.

Malovar (sede): Nu, danes zjutraj so prišli pome ob šestih . . . v mojo izbo . . . Imam bolnika.

Gospa Malovarjeva: Gotovo je tujec, jeli?

Malovar: Ne . . . domač.

Gospa Malovarjeva: To ti je prvokrat v dveh letih, da te nadlegujejo.

Malovar: Enkrat se mora začeti. (Veselo.)

Gospa Malovarjeva: V štirinpedesetem letu je menda že tudi čas. Hočeš li, da ti nekaj povem? Ti ne veš kako ravnati; ti se kot zdravnik ponašaš smešno.

Malovar: Kaj praviš?

Gospa Malovarjeva: Če se ti na primer naključí, da ti nebesa pošljejo kakega bolnika, tedaj ga počneš tolažiti . . . rečeš mu: „O to pa nič! V par dneh je vse zopet dobro“.

Malovar: Čemu bi ga plašil?

Gospa Malovarjeva: S tem načinom se zdi ljudem vedno, da si ozdravil le kakšen mopolj, ali pa nahod, ali pa kruljenje po želodec . . . Poznam tvojih tovaršev . . . to so ti pravi zdravniki! Ko pridejo k bolniku, tu ni nič v dveh dneh! Na prvi mah rekó: „Ta bo dolga, jako dolga!“ In potem pokličejo enega svojih tovaršev na posvetovanje.

Malovar: Čemu neki?

Gospa Malovarjeva: To ti je prijateljstvo, in oni drugi si prizadeva, da to povrne drugi teden . . . Tako postaneš slaven zdravnik.

Malovar: (vstane): Na ta način jaz nikdar ne.

Gospa Malovarjeva: Tvoja dobrosrčnost te je počasi spravila tako daleč, da si čisto brez opravka. Ostal ti je bil le en bolnik — zadnji — pošten človek . . .

Malovar: Dubourg . . . naš sosed?

Gospa Malovarjeva: Požrl je bil ponevedoma iglo, kakor je djal . . . Ti si ga zdravil

štirnajst dni — jako dobro — zmeraj bolje . . .
 Kar ti puhne v glavo ta neumnost, da mu rečeš:
 „Dragi moj Dubourg, jaz vaše bolezni ne razumem prav nič“.

Malovar: Grom! če pa res ne razumem!

Gospa Malovarjeva: Če se ne razume, se pa reče: „To je nervoznost!“ Oh ko bi bila jaz zdravnik! . . .

Malovar: Kakšen mazač bi bil to!

Gospa Malovarjeva: K sreči nama je dala previdnost Božja dvaindvajset tisoč liver dobrega dohodka, da nama ni treba čakati tvojih bolnikov. Kdo pa je oni, ki te je poklical k sebi danes zjutraj? (Sede.)

Malovar (nekoliko v zadregi): Neki . . . neki mladenič . . .

Gospa Malovarjeva: Dobre rodovine?

Malovar (vzame bankovce iz miznice pisne mize):
 Dá . . . ima rodovino . . . Na, tu-le imaš štiri tisoč frankov.

Gospa Malovarjeva: Čemu?

Malovar: Za pohištvo, ki smo ga dali prenoviti; danes pride tapecirar po novce.

Gospa Malovarjeva (vzame bankovce):
 Saj res! . . . No, tvoj bolnik? (Vstane.)

Malovar: Da si tako radovedna! . . . Neki hlapec v naši hiši je, ki ga je brcnil konj, zdaj veš!

Gospa Malovarjeva: Hlapec!... Hvala lepa! Danes zdraviš hlapca, jutri pridejo po tebe, da zdraviš konja!

Malovar: Norčuj se, dokler hočeš! jaz sem zadovoljen, da sem pomogel poštenej duši... Govoré ž njim, sem izvedel marsikaj.

Gospa Malovarjeva: Kaj neki?

Malovar: Opravljajo nas ljudje.

Gospa Malovarjeva: Nas? ... Kaj bi mogli praviti?

Malovar: Ne ravno nas, ampak onega mladeniča, ki zahaja vsak dan k nam na glasovir igrat z najino hčerjo.

Gospa Malovarjeva: Friderik? ki smo se seznanili ž njim v toplicah?

Malovar: Pravijo, da je zaročnik Emelinin. Dà, pri vratarju so sinoč uže določili dan poroke.

Gospa Malovarjeva: Ah! Moj bog!

Malovar: Vidiš-li, kako dobro je včasih, zdraviti hlapce.

Gospa Malovarjeva: Kaj nam je početi?

Malovar: Treba je seči do živega... Friderik je gotovo jako uljuden, jako omikan...

Gospa Malovarjeva: Ah! Izvrsten!

Malovar: In prav lepo je to, da pride vsaki teden sedemkrat plenkat po glasoviru;

toda on mora povedati, kaj misli . . . Čas je, zadnji čas!

Gospa Malovarjeva: Kako to misliš?

Malovar: Emelina je otožna, zamišljena . . . skoraj nič ne je.

Gospa Malovarjeva: Kaj, ko bi poslali po zdravnika?

Malovar: Po zdravnika? . . . Nu, kaj sem pa jaz?

Gospa Malovarjeva: Ah! pa res! . . . (Za-se): Ne bo nič! jaz nimam nič zaupanja vanj.

Malovar: Včeraj, ko je pel Friderik s tvojo hčerjo duet, opazil sem nekoliko pogledov . . . jako liričnih . . .

Gospa Malovarjeva: Moram ti reči, da sem jaz mislila nanj za Emelino.

Malovar: Grom! jaz tudi. Meni je jako všeč ta mladenič . . . in če je iz dobre hiše . . .

Gospa Malovarjeva. Če pa ničesa ne zine . . .

Malovar: Stoj, njegova ura je prišla . . . tale hip bo tukaj s svojimi notami . . . (zagleda Friderika): Glej ga!

Tretji prizor.

Prejšnji, Friderik, potem Emelina.

Friderik (prišedši od zadaj z notami): Mi-
lostiva gospa — Gospod Malovar . . .

Malovar: Gospod Friderik . . .

Friderik: Kako se imate danes?

Gospa Malovarjeva: Jako dobro.

Malovar: Izvrstno.

Gospa Malovarjeva (tiho možú): Reci mu.

Malovar (tiho): Dá, samo da nanese be-
seda.

Friderik: Gospodične Emeline ni? . . . Vsaj
ni bolna?

Malovar: Ni, ali . . .

Friderik (odpre knjigo z notami): Prinesel
sem jej novo romanco . . . krasen naslov . . .
„Prvi izdihljaj“.

Gospa Malovarjeva (kašljaje): Hum!

Malovar (ženi): Dà! (Glasno): Gospod Fri-
derik, vi ste vrl mladenič, in ne boste nama za-
merili, meni in mojej ženi, če vas zaprosiva za
par minut na nekoliko besed.

Friderik: Mene? . . . (Na znamenje Malo-
varjevo sedejo vsi.)

Malovar: Gospod Friderik, vi ste preveč umni, da bi ne sprevidli, da vaše vsakdanje obiskovanje. . .

Emelina (prišedši z desne): Dober dan, oče!

Malovar (tiho): Tiho . . . hčerka! (Friderik vstane.)

Gospa Malovarjeva: Vi ste nam rekli, gospod, da je ta romanca silno dopadla?

Malovar: Kdo je zložil napev?

Friderik: Neki Šved.

Emelina: Kako se imenuje romanca?

Friderik: Prvi vzdihljaj.

Malovar (živo): Matere. . .

Gospa Malovarjeva (ravno tako): Za svoje dete.

Emelina: Ah, ali je to dolg naslov.

Gospa Malovarjeva: Emelina, pozabila sem volno na polici, v mojej izbi, pojdi ponjo.

Emelina: Koj, mama. (Odide; Friderik sede.)

Malovar (Frideriku): Rekel sem, da ste vi vsak dan v hiši, kjer je mlada hči, in da bi se to moglo čudno zdeti nekterim ljudem. . . Ravno danes mi je eden mojih bolnikov — neki —

Gospa Malovarjeva: Neki bankir. . .

Friderik: Ali gospod, meni se zdi, da je bilo moje ponašanje zmiraj. . .

Malovar: Izvrstno . . . resnica je . . . Ali, saj veste, da svet tako rad sodi. . .

Emelina (vrativši se): Nate, mama, volno.

Malovar (z drugim glasom): Jako lepa snov za romanco . . . ta mati zraven zibeli svoje hčere . . . vzdihujoča.

Gospa Malovarjeva: Prekrasno!

Malovar: Dala bi se napraviti lepa podoba.

Gospa Malovarjeva: Emelina, zlomila sem vezilno iglo, pojdi mi po drugo.

Emelina: Koj, mama . . . (za-se): V drugo me pošiljajo proč! Oh! to nekaj pomeni. (Odide.)

Malovar: Rekel sem vam torej, da svet rad presoja obiskovanje, najnaravnejše, najnedolžnejše . . . Ali dolžnost očetova je, storiti konec takim govoricam z jasno in odkritosrčno besedo.

Gospa Malovarjeva (tiho možu): Jako dobro!

Malovar: In tako pričakujemo od vas pošten odgovor.

Friderik (vstane): Dopustite mi najpopred, da se vam zahvalim, gospod Malovar, ker ste sprožili besedo o reči, o ktereji se dozda edino le iz boječnosti nisem upal govoriti. Zdaj mi je minula plašljivost, in odkritosrčno vam moram reči, da ljubim Emelino, in da mi je najslajša želja, dobiti jo od vas za ženo.

Gospa Malovarjeva (za-se): To sem si mislila. . .

Malovar (vstane z ženo vred): Dobro! To je tedaj jasno! . . . Smem li prositi zdaj za nekoliko pojasnil. . .

Friderik: O mojej rodovini? . . . O mojem stanu? To se razume — jaz sem advokat.

Malovar: Ah kako? Ne zamerite, da se čudim . . . Ali ta dva meseca, od kar vas imam čast poznati, bili ste v enomer pri mojem glasoviru . . .

Friderik: O! advokat sem vendarle.

Malovar: Samostojen?

Friderik: Dá, ali novinec . . . malo imam klijentov.

Malovar: O, to človek izkusi! — Tega vam ne očitam!

Friderik: Sicer pa sem dosti neodvisen. — Moj oče, prileten trgovec, odrekel se je trgovine, prikupčevavši si lepo premoženje. — Jaz sem njega edini sin.

Gospa Malovarjeva (za-se): Ah!

Friderik: Slednjič pa tudi nisem mislil, da bi moral svojim staršem skrivati, da ljubim Emelino; in zatorej menim, da se bosta kmalu moj oče in pa moja mati pri vas oglasila tako, da bodo obmolknili vsi drugi glasovi.

Gospa Malovarjeva (tiho možu): Njegove besede so med!

Malovar (ženi): Advokat! (Frideriku): Gospod Friderik, moja žena in pa jaz bova vedela ceniti obisk vaših staršev, ki nam ga obetate.

Friderik: Ah! gospod . . .

Malovar: Ali, odslej bi vas prosila za to prijaznost, da bi blagovolili prenehati nas obiskovati . . .

Friderik: Kaj?

Gospa Malovarjeva: Zavoljo ljudi, gospod Friderik, zavoljo ljudi . . .

Malovar: Čez nekoliko dni morete zopet priti . . . Prosim, vzemite svoje note. (Da mu knjigo.)

Friderik: Če torej ni drugač, če mora biti . . . ali kaj bom pa odzdaj počenjal?

Malovar: Pojdite malo v sodišče . . . Čas vam bo hitro minul . . .

Friderik: Oh, ne, v sodišče ne . . . Šel bom malo v muzej.

Malovar (za-se): Oh, če postane enkrat predsednik!

Friderik (se naklanja): Milostiva gospa . . . gospod . . . (odhajaje Malovarju): Prosim vas, povejte gospodični Emelini, da jo ljubim, da jo obožujem, in da dokler bom dihal . . .

Malovar (spremljaje ga): Dà, dá . . . kasneje . . . nikarte tako glasno! (Odideta skozi zadnja vrata.)

Četrty prizer.

Gospa Malovarjeva, Emelina, potem Malovar, pozneje Aleksandrina.

Gospa Malovarjeva: To je vrl mla-
denič!

Emelina (nastopi): Oh! dá, to je vrl mla-
denič! In prepričana sem, da bom srečna ž njim!

Gospa Malovarjeva (strme): Hm? ...
Kaj si tu rekla? ... Kako si izvedela?

Emelina (v zadregi): Čula sem nekoliko ...
nehoté ... iskaje vašo iglo, ki mi je padla na tla
zraven vrat.

Gospa Malovarjeva (oponašaje jo): Is-
kaje vašo iglo! ... Jako je grdo, pri vratih
nastavljati ušesa!

Emelina: Oh! nikarte se jeziti; povedala
vam bom neko skrivnost.

Gospa Malovarjeva: Skrivnost?

Emelina: Včeraj, ko ste vi šli zapirat
okno, povedal mi je Friderik, da pride njegova
mati k nam, danes dopoldne ...

Gospa Malovarjeva: Danes?

Emelina: Na videz hoté pogledati stano-
vanje nad nami, ki ga dajete v najem; hoče pa
le nas videti prej, nego pride snubit.

Gospa Malovarjeva: Sreča, da je stanovanje v redu.

Emelina: Oče, gospod Radolin, pa pride prašat za svet našega očeta.

Gospa Malovarjeva: Mar je bolan?

Emelina: Kaj še! Spet samo na videz, poznati hoče očeta . . . Ne povejte tega nikomur . . . veste . . . skrivnost je.

Gospa Malovarjeva: Nič se ne boj.

Malovar (prišedši): Vrl, srčen mladenič!

Gospa Malovarjeva (tiho možu): Malovar!

Malovar: Kaj?

Gospa Malovarjeva (tiho): Nikomur ne povej . . . veš . . . skrivnost je . . . Gospa Radolinova pride danes popoldne k nam, na videz hoté pogledat stanovanje nad nami.

Malovar: Glej, Glej!

Gospa Malovarjeva: Njen mož pa prašat tebe za svet . . .

Malovar: Tedaj bo to cela preiskava!

Gospa Malovarjeva: Hočeta nas poznati, predno storita korak dalje . . . To ni kar nič čudno.

Aleksandrina (prišedši): Prosim, prišla je neka gospa, ki želi govoriti z gospodarjem za-
voljo stanovanja nad nami.

Malovar, Gospa Malovarjeva, Emelina: Ona je!

Gospa Malovarjeva (živo): Pazite! (Aleksandrini): Hitro, mojo pisano praznično čepico.

Aleksandrina: Takoj! (Odide.)

Gospa Malovarjeva (Emelini): Vrzi tale predpas . . . Moj Bog, kako slabo si počesana . . . Stoj, da ti popravim tvoje kodre.

Malovar (čudeč se, za-se): Kaj pa jej je na enkrat?

Aleksandrina (prišedši): Tu je čepica.

Gospa Malovarjeva (sede): Deni mi jo na glavo. Saj vidiš, da imam opraviti. (Aleksandrina pokriva gospo, ona pa popravlja lase Emelini, ki kleči pred njo. — Aleksandrini): Bolj nazaj! . . . Malovar . . . eno buciko!

Emelina: Papa, eno buciko!

Gospa Malovarjeva: Hiti no!

Malovar (prinese buciko): Nate! (Za-se): Kaj jim pa vendar je? . . .

Gospa Malovarjeva: Nà! . . . Naj pride! (Aleksandrina odide, — tiho možu.) Pa nikar me tikati pred to gospo.

Malovar: Zakaj pa ne?

Gospa Malovarjeva: To je predomače, preprosto! (Hčeri): Ti sedi k glasoviru, glavo nazaj, pa igray prelete . . .

Emelina (pri glasoviru): Prelete?

Gospa Malovarjeva: Ne obotavljaj se!
(Emelina igra prelete; gospa Malovarjeva sede v naslanjač, in vzame vezivo v roke.)

Peti prizor.

Prejšnji, Gospa Radolinova, Aleksandrina.

Gospa Malovarjeva (Emelini): Prenehaj malo, ljubo dete, nismo sami.

Gospa Radolinova (vstane): Prosim stokrat za odpuščanje, gotovo sem vam nadležna... Imam li čast govoriti z gospodom doktorjem Malovarjem?

Malovar: S čim vam morem postreči, gospa?

Gospa Radolinova: Rada bi pogledala stanovanje v drugem nadstropji.

Gospa Malovarjeva: Prosim, usedite se.

Gospa Radolinova (sede z gospo Malovarjevo vred): Gospodična vaša hči?

Gospa Malovarjeva: Dà, gospa.

Gospa Radolinova (za-se): Friderik je prav rekel . . . prav prijetna je! (Glasno): Vidim, da gospodična ume muziko.

Gospa Malovarjeva: Učenka Duprezova.

Malovar (za-se strme): Hm! . . .

Gospa Radolinova: Ah! . . . Duprez, prvi mojster, je njen učitelj?

Gospa Malovarjeva: Ravno ga pričakujemo.

Malovar (ženi): Kaj pa tvežeš tu?

Gospa Malovarjeva (živo): Iz „Judinje“ kaj. (Gospej Radolinovej): Moj mož je rekel, da naj kaj zapoje . . . Dejala sem da naj zapoje . . . Odlomek iz „Judinje“. (Namigne Malovarju, ki sede na desno.)

Gospa Radolinova (za-se): Jako gospoško živé! Vse drugač nego mi!

Gospa Malovarjeva: Kar se mene tiče, jaz imam navado, jemati prve mojstre . . . Tako na primer, ko je Emelina začela slikati . . .

Gospa Radolinova (Malovarju): Ah, gospodična tudi slika?

Malovar (v zadregi): Da . . . menda . . . prašajte le mojo ženo.

Gospa Malovarjeva (pokazavši sliko višečo na steni): Kaj pravite, kakšen se vam zdi tale kraj, slikan po naravi?

Gospa Radolinova (vstane): Z oljnatimi barvami!

Gospa Malovarjeva: Za kratek čas ga je načrčkala.

Malovar (za-se): Nà, ta je pa vendar predebela!

Emelina (za-se): Kaj pa vendar mislijo mati? . . .

Gospa Radolinova (ogleduje sliko): Kako je to natančno! . . . Kako živo! Djal bi človek, da je od mojstra slikarja.

Malovar (za-se): Mislim, da bi djal . . . slika od Lambineta . . . stoji me dva tisoč frankov.

Gospa Radolinova (za-se): O krasna, krasna odgoja to! (Glasno): Je-li torej stanovanje prazno in v redu? (Sedejo zopet.)

Gospa Malovarjeva: V redu bo do časa selitve . . . Gospod Malovar ga mora dati dekorirati . . . Jeli te, da je bil to vaš namen, moj dragi?

Malovar: Saj veš . . . (popravi): Saj veste, da pride danes arhitekt.

Gospa Malovarjeva: Posebno vam priporočam malo sobano; takšna ni nikakor za rabo.

Malovar: Sami si boste izbrali tapete.

Emelina (strmé, za-se): Vi! . . . Mar sta se sprla oče in mati?

Gospa Radolinova: In koliko cenite stanovanje?

Malovar: Štiri tišoč frankov.

Aleksandrina (prišedši, čudé se): Gospod, prišel je nekdo k vam, neki bolnik!

Malovar, gospa Malovarjeva, Eme-lina (za-se): Njegov oče! (Vstanejo.)

Gospa Malovarjeva: Bolnik! Kaj pa je to nenavadnega? . . .

Aleksandrina: Na mojo vero! danes je prvokrat . . .

Gospa Malovarjeva (živo): Ta gospod tukaj? . . . Dobro! Naj se stavi v vrsto . . . Saj ni mogoče puščati ga pred druge, ki čakajo . . . (Napiše listek na pisnej mizi): Daj mu tole številko . . . številko 16. (Aleksandrina odide.)

Malovar (za-se): Ali se zna vesti, moja žena!

Gospa Radolinova (za-se): Številka 16! koliko ima bolnikov!

Gospa Malovarjeva: Moj mož nima nikdar niti trenotka časa . . . V jutro ima opravi-ti v bolnišnici . . . O poldne pride domu . . . Tedaj kaj prigrizne, večidel stojé . . . Potem privro bolniki, pa to traja do treh . . .

Malovar: Ali draga moja . . .

Gospa Malovarjeva: Da, to vam pra-vim, da se boste končali . . . Potem obiskovaje bolnikov po vseh štirih straneh mesta . . . Slednjič,

zvečer pride domu truden, ves potrt . . . Pa mislite li, da zdaj počiva? . . . Še ne misli na to . . . Piše svoje veliko in imenitno delo, ki se bo bralo v očitnej seji v akademiji medicinskeje. Težko že čakajo!

Malovar (protivé se): Ali, žena! . . .

Gospa Malovarjeva (živo): Naj čakajo! Da bi vam taki gospodje zapovedovali, dà! (Prijateljsko gospej Radolinovej): Piše vam delo o prsnihi boleznih . . . Isvrstno vprašanje!

Malovar (za se): Prava konjederka!

Gospa Radolinova: Kakšno življenje! (Malovarju): In nikdar ne mislite na zabave?

Malovar: Oh, moja žena preveč . . .

Gospa Malovarjeva (preseče mu besedo): Dvakrat na teden . . . po zimi . . . povabimo na čašo čaja naše znánce . . .

Malovar (za-se): Hvala bogu! zdaj imamo tudi soareje!

Gospa Malovarjeva: V torek in soboto zabavamo se z godbo. Zahajajo k nam prvi mojstri našega mesta . . . Moj mož jih zdravi . . . brez plače . . . to se razume . . .

Gospa Radolinova: Kaj, zastonj?

Gospa Malovarjeva: Oh! . . . umetnike! . . . Ali ti gospodje si štejejo v posebno

veselje . . . rekla bi v svojo dolžnost, obiskovati mojo hišo . . . Pa so tudi jako priljudni! jako priljudni!

Malovar (za-se): Čenče!

Gospa Radolinova (za-se): Ali jih je Bog lepo obdaril!

Gospa Malovarjeva: Upam, gospa, če boste stanovali pri nas, da nam boste večkrat izkazali čast, in prišli na naše večerne zabave.

Malovar (za-se): Zdaj jo celo vabi!

Gospa Radolinova: Kaj pravite, gospa! . . . o vi ste preveč dobra . . . (za-se): To je jako velika gospoda!

Gospa Malovarjeva: Mar že greste, gospa?

Gospa Radolinova: Grem. Ali upanje ponesem s sabo, da pridem kmalu zopet . . . Jako bi bila srečna, verjemite mi, ko bi mogla biti v ožjej . . . pristrčnejšej dotiki z družino, ki je tako častna in tako spoštovanja vredna.

Gospa Malovarjeva (naklanja se): Gospa . . . (pokliče): Florijan! Florijan!

Malovar (za-se): Florijan! . . . Odkod je pa zmogla Florijana?

Gospa Malovarjeva (možu): Ste li morda vi odpravili hišnika?

Malovar (strmé): Hišnika? . . . Nisem!
(Za-se): Nikdar ni bilo pri hiši moškega posla!

Gospa Malovarjeva: Nikdar jih ni, kadar jih je človeku treba. (Kliče): Aleksandrina! Aleksandrina! (Gospej Radolinovej): Prosim gospa, stokrat za odpuščanje . . . (Aleksandrina pride.) Spremi gospo . . .

Gospa Radolinova (za-se): Kako gospodski red! . . . Ah, bodo li hotli mojega Friderika? (Glasno): Gospa . . . gospod . . . gospodična! . . . (Mnogo ceremonij. — Radolinova odide.)

Šesti prizor.

Malovar, Gospa Malovarjeva, Emelina, potem Aleksandrina.

Malovar: Hvala Bogu, šla je!

Emelina: Mama, razložite mi vendar . . .

Gospa Malovarjeva: Zdaj smeš zopet vzeti tvoj predpasnik, pa pogledati v kuhinjo . . . Pojdi ljubo dete!

Emelina: Že grem, mama. (Za-se odhajaje): Ali z oljem slikala pa vendar nisem nikdar! (Odide.)

Malovar: Ah na! zdaj sva sama! . . . Jaz vsaj mislim, da nimam opravka v kuhinji, jaz . . . in upam, da mi boš razložila . . .

Gospa Malovarjeva: Kaj neki?

Malovar: Kaj! . . . Tvoje baharije! . . . Čemu si kvasila tej gospej, da je Duprez učitelj najine hčere . . . Niti ne poznamo ga!

Gospa Malovarjeva: Tedaj bi bila morala reči, da je učenka Glumóa! . . . tega izvrstnega gospoda Glumóa!

Malovar: Saj ti nij treba imenovati učitelja . . . Ravno taka je s tole sliko, ki jo pripisuješ Emelini.

Gospa Malovarjeva: No?

Malovar: Ali ta je od Lambineta!

Gospa Malovarjeva: Nima podpisa.

Malovar: Ah, lep vzrok! . . . Če par mesecev po poroki poreko tvojej hčeri, ki ni nikdar imela čopka in barv v rokah . . . Naslikajte no tale lep kraj, ki je tule pred nami . . . s čredam i. t. d. Kaj bo odgovorila ona?

Gospa Malovarjeva: Kaj neki! Splošno je znano, da mlada dekleta zanemarjajo lepe umetnije, kadar se omože . . . Emelina poreče, da jej barve dražijo čutnice, in odrekla se bo slikanja, pa je storjeno!

Malovar: Pa je storjeno! . . . glej, glej! Ali kaj pa je z mano? Z mojim imenitnim spisom o prsnih boleznih?

Gospa Malovarjeva: Reklo se bo, da se tiska . . . In kakor hitro pogori kaka tiskarnica . . .

Malovar: In pa ta množica bolnikov, ki si mi jih pripisala?

Gospa Malovarjeva: Res krivo sem storila . . . Prvikrat ko nas obišče zopet ta gospa, popravila bom vse, in vse djala v čisti red! „Gospa, predstavljam vam g. doktorja Malovarja, piškov sad medicinske fakultete . . . Zdravi le hlapca — seveda zastonj! . . . Tule je gospodična Malovarjeva . . . zna brati, pisati in računati. Gospa Malovarjeva . . . ki si šiva sama krila, in pa iz zgoli nežnosti krpa obleko svojemu možu . . .

Malovar: Nepotrebno je, naštevati vse to na drobno, še bolj nepotrebno pa je kopičiti toliko laži . . . Veš li, kaj ti bom djal: To je nečimernost, sleparija . . . Ljudem hočeš metati peska v oči!

Gospa Malovarjeva: Zadel si jo . . . resnica je.

Malovar: Ah!

Gospa Malovarjeva: Ali kar se tega tiče, jaz ne delam nič družega, nego kar dela dandanašnji vsakdo. Vsakdo živi svoje dni, metaje peska sosedu v oči. Čemu neki delamo toaleta?

Čemu so diamanti, kočije, livreje? Za oči drugih ljudi.

Malovar: Pojdi, pojdi!

Gospa Malovarjeva: Dà, ti sam nijsi nič bolji . . . še ne sumnjaš ne, pa se vendar ravnaš po občem izgledu.

Malovar: Jaz?

Gospa Malovarjeva: Pomniš li še ono malo tanko zlato verižico pri tvojej uri?

Malovar: Pomnim . . . pa kaj je zato?

Gospa Malovarjeva: Bila je tako majhna . . . tako majhna . . . da te je bilo sram . . . Skrival si jo pod naprsnik.

Malovar: Da je ne izgubim.

Gospa Malovarjeva: Oh! ne, ne . . . da je ne pokažeš! . . . Zamenili smo jo z drugo, velikansko! . . . Glej jo, ti jo gladiš . . . Ti jo kažeš, ti se ž njo ponašaš . . .

Malovar: Ali si neumna!

Gospa Malovarjeva: Ali varuješ se dobro, povedati, da je le pozlačena!

Malovar (živo): Žena! . . . Ne boš li uže molčala?

Gospa Malovarjeva: Sleparija je, pesek v oči! Enak si drugim vsem! Glej, tvoja hči . . . je ta majhna zlata verižica . . . prosta, pristna,

pohlevna . . . Ali nihče se ne zmeni zanjo . . .
Na svetu je tako malo ljubiteljev pravih biserov!
. . . Pusti me, da jo olišpam nekoliko z zlato peno,
in koj jo bo dosti jih občudovalo . . . (pokaže ve-
rižico) kakor tvojo verižico pozlačeno.

Malovar (zase): Nekoliko resnice je vendar
le v tem, kar tu govori.

Aleksandrina (nastopi): Gospod!

Malovar: Kaj je?

Aleksandrina: Oni gospod . . . šte-
vilka 16 . . . že težko čaka . . .

Malovar: Ah, pa res! . . . Pozabili smo
na tega siromaka. Naj pride!

Gospa Malovarjeva (živo): Ne, ne še . . .
on ima številko 16 . . . (Aleksandrini): Reci mu,
da je pri gospodu ravno štirnajsti . . .

Malovar: Ah! štirnajsti je torej pri meni?
(Aleksandrini): Dobro, reci torej, da je pri meni
štirnajsti! . . . (Aleksandrina odide.)

Gospa Malovarjeva: Daj mi svojo
mošnjo.

Malovar: Mojo mošnjo . . . čemu neki?
(Dače jo.)

Gospa Malovarjeva (deli cekine): Dva
cekina na tejle plošči . . . trije tule na pisnej
mizi . . . in dva na glasoviru.

Malovar (strmé): Kaj pa vendar počenjaš?
 Gospa Malovarjeva: Ni li takole pri vseh imenitnih zdravnikih?

Malovar: Da res, to je njihov pesek!

Gospa Malovarjeva: Zdaj pa sedi k svojej mizi . . . Drži se mogočno, hladno . . . malo besed, mudi se ti . . . Jaz grem . . . pokliči številko 16 . . . (Vrnivši se): Ah! nikar pozabiti, da je zdrav . . . nikar ga varati!

Malovar (sede pri mizi): Le mirna bodi!
 (Gospa Malovarjeva odide na desno.)

Sedmi prizor.

Malovar, Radolin, potem strežaj v lovskeji livreji.

Malovar (sam): Ali ti je premetena moja žena! (Kliče): Naj pride številka 16!

Aleksandrina (odpre leva vrata, in kliče):
 Številka 16!

Radolin (prišedši, zase): To je seja! Tri četrti ure v čakalnici!

Malovar (piše, ne pogledavši ga): Sedite!

Radolin: Hvala, gospod doktor! (Sede — zase): Nekomu piše recept! Pohištvo je kaj okusno, na mojo vero!

Malovar (piše dalje, ne pogledavši ga):
Sedite!

Radolin: Hvala, sedel sem! (Zase): Ah na! zdrav sem kakor riba, kaj mu pa vendar neki porečem?

Malovar (položi pero ter se obrne k Radolinu):
Da vidimo; v čem vam ne služi zdravje?

Radolin: Gospod, danes teden, če se ne motim . . . (nekolikokrat potrka nekdo na leva vrata).

Malovar (kliče): Dobro, dobro, potrpite malo! (Zase): To je moja žena, trka da bi mislil, da so bolniki!

Radolin (zase): Številka 17. težko čaka!

Malovar: Govorite, jaz slušam.

Radolin: Gospod, danes teden menda . . . če pravim danes teden, je morebiti tudi osem dni, ali pa celo devet . . . danes teden torej sem se odpeljal par milj daleč po železnici. Ko se vrnem domu, reče mi moja žena: „Kako si rudeč, si li bolan?“ Jaz jej odgovorim: „Bolan ravno nisem . . . ali je mi, sam ne vem, tako . . . tako“. In potem sem si okopal noge . . . Takole se je to začelo.

Malovar (zase): Prav poštenega lica je! (Glasno, vstavši): In kaj čutite zdaj?

Radolin (v zadregi): Moj Bog! marsikaj majhnega zdaj z ene strani . . . zdaj z druge . .

Malovar: Glava vas ne boli?

Radolin: Ne.

Malovar: Želodec?

Radolin: Izvrsten.

Malovar: Trebuh?

Radolin: Popolnoma v redu.

Malovar: Da vidimo žilo. (Prime ga za roko.)

Radolin (za-se): Oh, ali ima lepo verižico! Nikdar nisem videl tako velike.

Malovar (za-se zadovoljen): Mojo verižico gleda!

Radolin (za-se): Tu se pač vidi na prvi pogled, da to ni gladen mazač, ki lovi bolnike.

Malovar (pritisne mu oho na hrbet): Dihajte . . . močno kar koli morete!

Radolin (vstane, za-se): Radoveden sem vendar, kakino bolezen mi bo našel.

Malovar: Dovolj je; sprevidel sem vašo reč.

Radolin: Hm? (Za-se): Dal mi bo staviti pijavke! . . .

Malovar: Dragi moj gospod, vam ni čisto nič!

Radolin: Hm? . . . (Za-se): Ah, ta je pa le prehuda! ta je pa le prehuda!

Malovar (sede k mizi in piše): Zapisal vam bom majhen recept!

Lovec (v krasnej livreji pride skozi zadnja vrata): Gospod!

Malovar: Kaj pa je? (Za-se): Odkod je pa tega veter prinesel?

Radolin (za-se): Lovca ima tudi!

Lovec (poda list na srebrnej plošči): List, ki ga je poslala gospa kneginja de Montefiascone.

Malovar (vzame list, strmé): Meni? (Za-se): Jaz je ne poznam. (Vstane.)

Radolin (za-se): Kneginjo zdravi!

Malvar (gleda pismo za-se): Ah, pismo moje žene! . . . (Radolinu): Ne zamerite! . . .

Radolin: Prosim!

Malovar (za-se bere): „Čitaj tale list na glas.“ Ah, to treba čitati! (Čita na glas): Ljubi doktor, zahvaliti vam imam svoje življenje“ . . .

Radolin (za se): Resnično, njemu bi jaz zaupal, njemu!

Malovar (čita): Oddolžiti se vam ne morem nikdar. Dovolite mi torej, da vam pošljem tihle štiri tisoč frankov kakor slab dokaz moje neskončne hvaležnosti“.

Radolin (za-se): Štiri tisoč frankov! Na enkrat!

Malovar (za-se, vtaknivši bankovce v žep): To so oni, ki sem jej jih dal, da plača tapetirarja.

Radolin: In on jih vtakne v žep, kakor nič! . . . Stavil bi, da so mu vsi žepi ž njimi natlačeni. Kakšna sreča za Friderika!

Malovar: Ah! tule je še postscriptum.
(Čita): „Vi porédnež vi, nikakor nočete postati član akademije . . . in vendar vam je treba reči le eno besedico“ . . .

Radolin (očaran): Oh! recite jo! recite jo!

Malovar: Jaz nisem častilakomen! (Trkajo zopet na leva vrata.) Par trenotkov! potrpite!

Radolin: (za-se): Koliko ljudi! (Glasno): Jaz grem! . . .

Malovar (vzame listek z mize): Tu vam je recept . . . (čita): Bordó, kotelet, bifstek . . .

Radolin: Ah, to je recept, krčmarsk.

Malovar (poda mu recept, ter se naklone): Gospod! . . .

Radolin (za-se, izvleče mošnjo): Hotel sem vam dati deset frankov; ali to je premršavo, zraven kneginje . . . Kolika sreča za Friderika! . . . Ba! . . . Pomnožil jih bom na dvajset! . . . (Dene jih počasi na ploščo, ki je na stranskej mizici.) Zdi se mi, da me ni videl! (Vzame zopet svojih 20 frankov, ter jih spusti, da zacvenketajo na plošči. — Malovar se naklone, — za-se): Zdaj me je videl! . . .

Osmi prizor.

Prejšnji. Nek gospod.

Gospod (prilomasti v sobo): Hvala Bogu!
Vendar enkrat! Tu sem!

Malovar: Kdo ste vi! Kaj hočete tu?

Gospod: Jaz sem na vrsti . . številka 17.

Malovar (strmé, zase): Ah, bolnik! Pravi bolnik! . . .

Radolin (zase): Kar trgajo se zanj!

Gospod (Malovaru): Dolgo časa že čutim neko bolečino . . .

Malovar: Pardon . . . tale hip vam po-
strežem . . .

Radolin: Gospod doktor, jaz se priporočam . . .

Malovar: Brez zamere, jelite?

Radolin: Prosim, prosim! Nikarte se truditi . . . (Zase, odhajaje): Kolika sreča za Friderika! Oh ali prevelika gospoda! . . . Nikdar se ne bodo hoteli združiti z meščančki, kakoršni smo mi! (Glasno): Gospod doktor, moj najponižnejši naklon . . . (Odpre vrata, in pokaže se lovec, da ga spremi. — Naklanjaje se lovcu): Hvala, hvala! . . . nikarte se truditi . . . (Vrata se zapro.)

Deveti prizor.

Gospod, Malovar.

Malovar: Zdaj sva sama . . . Djali ste, da dolgo časa vže čutite neko bolečino . . .

Gospod: Oh! Odleglo mi je . . . Tu le je moj računčič o pohištvu za vaš salon . . .

Malovar: Kaj? . . . Pohištvo za salon?

Gospod: Da, jaz sem vaš tapecirar.

Malovar: Nà!

Gospod: Gospa vaša me je zaprosila, da prevzamem številko 17 . . . Presneto poredno je to, kakor vi ravirate.

Malovar (se brani): Verjemite, zgodilo se je brez mojega znanja.

Gospod: O to pa nič! . . . Saj vemo, vsak stan ima svoje limance . . . Jaz sam na primer . . .

Malovar: Gospod, prosim vas, da ne dvomite. (Zase): Moja žena me je spravila v lepo zadrego.

Gospod: Tule je moj spisec, samo štirj tisoč frankov.

Malovar: Da ga malo pregledam . . .
Oh! oh! En naslanjač pet sto frankov!

Gospod: Ne preveč in ne premalo.

Malovar: Pa stoli, po osemdeset! . . .

To je strašno!

Gospod: Kaj? Zdaj se boste še vlekli za ceno? . . . in jaz sem vam ravnokar tako dobro postregel!

Malovar: Vi, postregli?

Gospod: No, številka 17! Jaz sem vaša ljuba številka 17!

Malovar (nevoljen): Pa zopet! Dobro! . . . Potrdite prejem. (Vzame pero ter mu ga da.)

Gospod: Koj! koj! (Podpisuje.)

Malovar (davši mu ~~mu~~ bankovce): Tu le vam je denar.

Gospod: Hvala! (Šteje bankovce in govori): Pa res, doktor, ko bi zopet potrebovali ktereга . . priperočam vam mojega brata . . velik lenuh . .

Malovar: Čemu neki?

Gospod: No, številka 17 . . .

Malovar: Zdaj mi je pa že preveč! . . . Plačani ste, tu nimate nič več opraviti.

Gospod (odhajaje, zase): Na mojo vero, star slepar! (Odide.)

Malovar: To se ne sme povedati, ne govorite dalje . . . skrivnost je,

Emelina: Nikarte se bati. (Za-se): O moje-
jej možitvi se govori. (Glasno): Oh, saj nisem
tako radovedna! Stopite no bliže . . . na vašej
suknji biglja en gumb na pol niti.

Malovar: Da ga prišiješ?

Emelina: Se ve da . . . Ravno imam tule
pripravo. (Malovar sleče sukno ter jo da Emelini, ki
sede da prišije gumb.)

Malovar (za-se): Ali je dobra! . . . No,
ko bi bil jaz gospa Radolinova . . . (kazoč na hčer,
ki šiva) takole bi mi bila najbolj všeč.

Enajsti prizor.

Prejšnji, Sofija, Aleksandrina.

Sofija (prišedši s košarico): Nà . . . tu sem
s trga.

Gospa Malovarjeva: Prenaglila se
ravno nisi.

Sofija: Gospa, hočete li računati?

Gospa Malovarjeva: Da, da . . . daj
mi mojo knjižico.

Sofija: Nate jo, gospa. (Da jej knjižico, in postavi na tla košarico; iz nje gleda zelje itd.)

Gospa Malovarjeva (sede k mizi in račūna): Petnajstega. — Mleko dva groša, domač zajček 10 grošev. — To je strašno drago!

Sofija: Gospa, neka bolezen davi zajčke.

Malovar: O tem nisem slišal čisto nič.

Gospa Malovarjeva (dalje čita): „Naramnice gospodu, groš.“ Odkod to, naramnice gospodu?

Sofija: Ne veste li, zlomila se je zapona?

Malovar (za-se): Kaj bi pač djala gospa knjeginja de Montefiascone, ko bi videla tale idilični prizor!

Gospa Malovarjeva (dalje): „Šestnajstega. Glava ohrovta, tri groše.“ (Zaupije): Tri groše!

Sofija: Ali gospa, zgoten je in pa najboljše vrste.

Aleksandrina (naglo prisedši): Gospa ... vizite!

Vsi naenkrat (vstavši): Vizite!

Aleksandrina: Gospod in gospa Rado-
linovi.

Gospa Malovarjeva: Oni?

Malovar: Že?

Emelina (za-se): Oh sreča!

Gospa Malovarjeva (Aleksandrini): Naj pridejo. (Aleksandrina odide. — Sofiji, davši jej knjigo.) Hodi, hitro! . . . (Sofija odide na desno.)

Malovar: Mojo suknjo! (Hitro jo obleče.)

Gospa Malovarjeva (Emelini): Ti, sedi k glasoviru . . . glavo kviško, pa igray prelete! . . . Oh moj Bog! košara, košara! . . . (Hitro jo zgrabi, in teče sem ter tje, da jo skrije nazadnje je vta-kne pod mizo in spusti prt od mize do tal. Emelina igra prelete. Gospod in gospa Radolinova se prika-žeta zadaj.)

Dvanajsti prizor.

Malovar, Gospa Malovarjeva, Emelina, Gospod Radolin, gospa Radolinova.

(Gospa Radolinova v velikej toaleti. Gospod Radolin v črnej obleki z belim zavratnikom in belimi rokovicami.)

Gospa Radolinova: Gospa! . . .

Radolin: Gospod doktor! . . .

Gospa Malovarjeva (gospej Radolinovej): To mi je neznano ljubo! Tedaj ste sklenili vzeti stanovanje?

Radolin: Ne, ni ravno zavoljo stanovanja, da sva prišla . . . (za-se): Moj Bog, ali mi je čudno!

Malovar: Se je li morebiti pohujšala vaša bolehnost?

Radolin: Hvala, zdravje ni napačno!

Gospa Radolinova: Prišla sva po nekem drugem opravku . . .

Malovar in gospa Malovarjeva (kakor da se čudita): Po drugem opravku? . . .

Emelina (za-se): Oče ima bel zavrtnik... oh prišel je snubit! . . . (sedejo; Emelina ostane stojé pri glasoviru.)

Radolin (jako zbegan): Razodeti vam morava neko zadevo . . . eno onih zadev . . . (ženi): Govori ti!

Gospa Radolinova: Razodeti prijateljsko in odkritosrčno . . .

Emelina: Mama, učitelj slikar je tu, ter me čaka!

Gospa Malovarjeva: Pojdi, ljubo dete.

Malovar (za-se): Ali je prebrisana!

Emelina (pozdravlja): Gospa . . . gospod (odide).

Malovar: Zdaj smo sami.

Gospa Radolinova (tiho možu): Govori, . . . Ohrabri se! . . .

Radolin (tiho): Zastonj bo vse . . . Ne bodo hoteli.

Gospa Malovarjeva: Prosim, mi slušamo.

Radolin (ves zbežan): Gospod, gospa, jaz sem oče, enega edinega sina imam . . . Friderika . . .

Malovar: Znan nam je.

Gospa Malovarjeva: Vrl mladenič! . . . Kdaj pa, kdaj bo vendar tudi počastil naše salone s svojo pričujočnostjo . . .

Radolin (tiho ženi): Naše salone! . . . Čuješ li, več salonov imajo . . . Nikdar ne bodo hoteli!

Gospa Radolinova: Ah, pojdi, pojdi!

Radolin: Ta mladenič, ki je advokat, ni mogel videti vaše gospodične, . . . poštovane vaše gospodične, da bi ne bil pomislil na zvezo . . . ki bi mu bila na čast . . . ki bi bila nam na čast . . . ko bi mogel stopiti v družino . . . ki jo ima v časti vsakdo.

Gospa Malovarjeva (začudi se jako): Kaj pravite? . . .

Malovar (ravno tako): Je li mogoče! . . .

Radolin: (tiho ženi): Na . . . zdaj vidiš! . . . Le pojdiva!

Malovar: Gospod, reči vam moram, da naju je ta prošnja . . . storjena tako nepričakovano . . . nekoliko iznenadila!

Radolin (kakor popred): Le pojdiva!

Malovar: Ženitev je reč sila važna . . . prosimo vas torej, da nam dopustite posvetovati se . . . preudariti, kako in kaj.

Gospa Radolinova: To se ve da! . . . To je čisto naravno!

Gospa Malovarjeva: Čez nekoliko dni vam bomo priobčili naš odgovor. (Vstanejo vsi.)

Radolin (za-se): Nista odbila. (Glasno.) Ah, gospa! ah, doktor! . . . ah moja žena! . . .

Gospa Malovarjeva (tiho možu): Nò, moj pesek v oči?

Malovar (ravno tako): Izvrstno! Preobrnjen sem zdaj! (Jako glasno svojej ženi): Draga moja . . . recite hišni, naj reče slugi, da reče kočijažu, naj zapreže Brilanta in pa Mirzu . . . Na kosilu bom pri kneginji!

Gospa in gospod Radolinova (čudé se): Pri kneginji! . . .

Malovar (za-se): Nàte ga peska polne oči

Zastor pade.

Drugo dejanje.

Salon pri Radolinovih: kamin in miza na levo, okno in omara na desno.

Prvi prizor.

Friderik, Radolin, Gospa Radolinova.

Radolin (stoje): Hočeta li, da vama povem svojo misel! — Iz ženitve ne bo kratko in malo nič.

Friderik (sedé piše): Ah! kaj ste tu djali?

Radolin (Frideriku): Glej, da se ne zmotiš . . . piši dalje moje pobotnice . . . to delo potrebuje hladne krvi.

Gospa Radolinova (sede na desno pleté): Zelo se bojim, da je očetova resnična!

Radolin: Danes je štirinajst dni, odkar sva bila snubit . . . pa vendar nikakoršnega odgovora.

Friderik: Pa kaj sodite potem?

Radolin: Kaj sodim? To, da so ti ljudje preimenitni za nas; oh to gosposko življenje, ki je pri njih.

Friderik: Jaz nisem nič opazil.

Radolin: To se ve da . . . zaljubljen človek bo kaj opazil! Ti nisi videl ničesar razun mlade deklice . . . Ali jaz, jaz sem videl lovca: človeka šest do sedem črevljev visocega!

Friderik: Ah! kaj pravite!

Radolin: Šest do sedem črevljev! . . O, bistrim očem, očetovskim ne skrije se nič.

Gospa Radolinova: In gospodični je učitelj Duprez! . . .

Radolin: Saj jej pa tudi more biti! . . Če ima očeta, ki na en kihljaj dobi štiri tisoče frankov . . . štel sem jih jaz . . . pa jih stlači mirno v žep, kakor par umazanih šestic.

Friderik: Ali to še ni nikakoršen vzrok.

Radolin: Ali veš li ti, kdo je ta človek, v čegar hčer si se zagledal?

Friderik: Doktor medicine.

Radolin: Da, doktor, ki mu je treba ziniti le eno besedo, pa bi postal član akademije znanosti . . . Ko bi le hotel ziniti eno besedico . . . pa bi bil. Pa njegova verižica. Si li videl njegovo verizico?

Friderik: Nisem.

Radolin: Čisto nič ni videl! . . . Pa tí hočeč, da tak gospod postane tast sinu starega slaščičarja?

Gospa Radolinova (vstane): Kaj te vendar moti, da v eno mer kričiš, da si bil nekdanj slaščičar?

Radolin: Ni me sram . . . Nikomur sicer tega ne pripovedam . . . ali sram me pa ni.

Gospa Radolinova: Ubogi sinko! Zdi se mi, da si boš moral iz glave izbiti to ženitev.

Friderik: Pa saj niso odbili, ljuba mati . . . Krivo tolmačite molčanje . . .

Radolin: Molčanje mogočnih je nauk slabjšem! (Z drugim glasom): Ne pozabi na vrata in okna.

Friderik: Ko sem šel za vami drugi dan jih obiskat, bil je gospod Malovar jako prijazen; dal mi je dobrih svetov za mojo prihodnjost. — Djal mi je, naj se lotim posebno menjičnih pravn.

Radolin: Dober svet . . . jako dobor svet!

Gospa Radolinova: In gospa Malovarjeva ti je djala: To je vendar čudno, vaša gospa mati ne gre torej nikdar v laško opero? . . . Nikdar je nisem videla.

Radolin: Isti dan sem šel, pa najel ložo za vse predstave . . . Nà, in pa slano je pošteno v onem gledališči.

Gospa Radolinova: Žrtva, za zdaj neobhodno potrebna. (Sede.)

Radolin: To sem sprevidel . . . Če ima človek željo stopiti v družino kakoršna je ta, treba pristojno se vesti. Zatorej sem te koj, ko si mi odprla oči, da ni spodobno hoditi peš v opero . . . podvizal se, ter najel kočijo na mesec . . . Tudi pošteno slano!

Gospa Radolinova: Kaj čemo! Šega je taka!

Radolin (sede): Saj tudi nič ne pravim proti temu. Človek se mora vesti pristojno . . . Le, ko bi mi bilo na voljo, izbirati gledališča, tedaj bi tega ne bil izbral!

Gospa Radolinova: Zakaj ne?

Radolin: Dan na dan pojo isto reč . . . Bili smo dozdej tamkej štirikrat . . . Rigoletto! Nadalje je laško . . . človek ne razume nič!

Gospa Radolinova: Dà, ti!

Radolin: Ti pa ravno toliko! Kriči kolikor hočeš: bravo, bravo! da bi te opazili ljudje, vendar ti ne verjamem, da bi mi vedela povedati, kaj se igra.

Gospa Radolinova: Jaz ploskam godbi.

Radolin: Daj mi mira, daj . . . Oči ti lezejo skupaj uže pri drugem aktu.

Gospa Radolinova (živo): Zamižim včasih, ali to ni drem, to je premišljevanje!

Radolin: Dà, dà smrčanje!

Friderik: Ali oče, veselje imamo, da vidimo gospoda in gospo Malovarjevo — in pa njihovo hčerko.

Radolin: Dà, pozdravljamo jih iz naše lože, oni nas pozdravljajo iz svoje . . . to ti je vse! Večno pozdravljanje, večni Rigoletto! Ali še nekaj je, kar me jezi, in temu se moram kar naravnost ustaviti.

Gospa Radolinova: Kaj pa spet?

Radolin (vstane): Da bi mislil Malovar, Bog ve koliko imamo znancev in prijateljev, siliš me, da pozdravljam brez števila ljudi, ki jih nikdar nisem niti videl.

Gospa Radolinova (vstane): Če ti pa odzdravljajo?

Radolin: Ne vsi! . . . ne vsi! Ondan sem se nameril na nekega ruskega poslanca . . . Namignil sem mu, takole, z roko . . .

Gospa Radolinova: No?

Radolin: No, nategnil je obrvi, pa me meril s svojim lornjetom nekako šentano zabavljivo. — Veš kaj, to ti kratko malo nij prijetno.

Friderik (vstane ter izroči papire): Oče, pobotnice se gotove.

Radolin: Hvala, ljubi moj. (Dene jih v žep.)

Gospa Radolinova (Frideriku, ki je vzel klobuk): Mar kam pojdeš?

Friderik: Dà, nekam imam iti.

Radolin: Glejte no, vzemi voz . . . Najet je na mesec . . . da vsaj ne bo stal zastonj . . .

Friderik: Če ga ravno ne potrebujete vi?

Radolin: Jaz? Nikdar! Tu sta dva hrusta konjska, ki se zvirata ves božji dan . . . Razrovala bota celo dvorišče.

Friderik: Z Bogom! (Za-se): Emelina je bila včeraj na sprehajališči . . . morebiti bo danes zopet tam. (Odide.)

Gospa Radolinova: Jaz bom pisala šivilji.

Radolin: Čemu to?

Gospa Radolinova: No, treba bo par oblek. (Odide na levo.)

Drugi prizor.

Radolin, (potem) Robert.

Radolin (sam): Dà, par oblek, za laško opero! s vezenimi moderci . . . Rigoletto . . .

Zopet vražje slano! To bodo lepi računi na koncu meseca!

Robert (pride od zadaj, zlate naušesnice ima):
Dober dan, Radolin!

Radolin: Lejte no, strijc Robert! (Podata si roke.)

Robert: Vse zdravo pri vas?

Radolin: Vse. Friderik je ravnokar odšel.

Robert: Pa moja sestranka?

Radolin: Ona je doma. Takoj jej bom povedal . . .

Robert: Pusti, pusti, ne delaj jej napotja... Moral sem v predmestje, ali časa imam le par trenutkov . . . ob treh moram biti na pristališču, pričakujem ladjo oglja.

Radolin: Vedno po opravkih! Vi se tedaj ne boste oddahnili nikdar!

Robert: Dokler se morem gibati, ne. Vidiš, moj Radolin, če je človek prišel v veliko mesto z dvanajstimi soldi v žepu, . . . pa če je prišel v ladjostaji . . . to veš, jaz sem prišel v ladjostaji.

Radolin: Vem, vem . . . (zase): Čudno! Odkar zahajam nekako med svet, zdi se mi jako prost, ta strijc Robert!

Robert: Pa je to še zmeraj moj ponos!

Radolin: To bi djal! (Zase): Kako grdo se mu podajajo njegove naušesnice!

Robert: Ker jaz pravim vedno: Človek velja, kolikor velja.

Radolin: Ali povejte mi: Mar vam ni nerodno tole tu?

Robert: Kaj neki?

Radolin: (pokaže naušesnice): No, tale kolesca.

Robert: Ne; nosim jih od mladih nog . . . Mar se tebi ne zdé lepa? . . .

Radolin: Ne bom ravno djal, ali da rečem, ko bi vam bile nadležne, mogli bi jih sneti.

Robert (naivno): Hvala lepa . . . niso mi nadležne.

Radolin (za-se): Ne da jih!

Robert: Ta je torej moja, da človek velja, kolikor velja . . . Ti si bil slaščičar . . .

Radolin: Št!

Robert: In jaz sem trgovec z drvi . . .

Radolin: No, no!

Robert: Kaj?

Radolin: Čemu je neki potrebno, govoriti, da sem bil jaz slaščičar in pa kričati, da ste vi kupec z drvi!

Robert: Mene ni sram mojega posla . . . Najdi lepšega, če ga veš!

Radolin: Izvrsten . . . Izvrsten!

Robert: No, tedaj?

Radolin: Ali vsaki človek se vendar ne more lotiti tega . . . lepega posla . . .

Robert: Ne, to ne!

Radolin: Tedaj, kadar kričite: „Jaz sem kupec z drvi!“ to je isto, kakor da kričite: „Vi tepci, vi niste kupci z drvi . . . jaz pa sem, jaz!“ To pa je baharija!

Robert: Ah, če je pa taka, bom pa molčal. (Pogleda na uro): Pol treh! Z Bogom! Kmalu bom zopet tu.

Radolin (osupnen): Ah!

Robert: Danes je rojstni dan tvoje žene . . . 22. dan aprila.

Radolin: Na mojo vero, res je . . . čisto sem bil pozabil.

Robert: Nazaj grede pojdem čez cvetni trg, pa ji kupim pomarančno drevesce.

Radolin: Dà, vi jo vsako leto iznenadite s čim.

Robert: To mi je največje veselje.

Radolin: Pa boste pri nas malo prigrižnili . . . Sami smo.

Robert: Mož beseda! . . . Ali brez ceremonij!

Radolin: Ne skrbite! Saj vemo, čemu ceremonije za vas! . . . Tedaj ob šestih?

Robert: Kakor sem rekel. Ah, kaj pa Friderik? Mar ga ne boste uže enkrat oženili, tega trdoglavca?

Radolin: Morebiti, da se izkuha nekaj.

Robert: Ali? Pa le kaj dobrega.

Radolin: Oh! nad vsako nado!

Robert: Kupec z drvi?

Radolin: To ravno ne. Ali po nesreči gre vse počasi, vleče se, vleče . . .

Robert: Treba malo podkuriti. Hočeš li, da jih grem obiskat?

Radolin (prestrašen): O ne, hvala! (Zase): Ko bi srečal kneginjo! . . .

Robert: Ti veš, kaj sem ti rekel: „Jaz nimam otrok, in premožen sem. Na dan ženitve boš videl dar, lep dar“.

Radolin: Oh, dober ste, stric, Robert!

Robert: Z Bogom! kmalu bodem tu! . . . Ali da ne blekneš o vezilu . . . o pomaranči!

Radolin: Nikarte se bati! (Robert odide.)

Tretji prizor.

Radolin, (potem) **Josipina**, (zatem) **gospa Radolinova**.

Radolin (sam): To je izvrsten mož! Kako ljubi Friderika! Podaril bi mu ne mara, kar za dvanajst ljudi srebrne oprave za mizo. Ali ubogi dečko! Iz ženitve ne bo nič . . . previsoko smo posegli, škoda, škoda!

Josipina (prišedši): Zunaj sta neki gospod in gospa ter želita govoriti z gospodom.

Radolin: Sta li povedala svoje ime?

Josipina: Gospod Malovar in gospa.

Radolin (poskoči): Ona dva? . . . Ah! šentaj! ah, grom in drom! . . . Kje je moja žena? . . . (**Josipini**): Pazi! Ne puščaj jih še notri! (**Kliče**): **Konstancija! Konstancija!**

Gospa Radolinova (hitro prišedši): Ah! za božjo voljo, kaj pa je?

Radolin: Sta že tu!

Gospa Radolinova: Kdo? Kdo?

Radolin: Oče in mati . . . Kaj nam je početi?

Gospa Radolinova: Moramo ju sprejeti . . . Prišla sta z odgovorom.

Radolin: Sama sta prišla? . . . Misliš li res?

Gospa Radolinova: Grom in tresk! Kaj pa dà! . . . (Josipini): Pusti ju noter! Ah, moj Bog! pa stoli prevlečeni!

Radolin: Pa res, glej prevleke! . . . spravimo prevleke! (Josipini): Čakaj, ne smeta še noter! Pomagaj no hitro, podvizaj se! . . . (Vsi trije snimljejo prevleke.) Oh, kakšen prigodek! oh kakšen dan!

Gospa Radolinova: Pojdi no, miren bodi, resen, pogumen! Posebno pa . . . da me ne boš tikal!

Radolin: Zakaj ne?

Gospa Radolinova: Da bo kakor pri njih! (Josipini, ki je vrgla prevleke v bližnjo izbico): Naj prideta! (Josipina odide.)

Radolin (ženi): Sedi k glasoviru, igraj prelete! (Zagleda zadaj stol, ki mu je ostala prevleka.) Ah, pozabili smo eno! (Skoči hitro tje. Vrata se odpro.)

Četrty prizor.

Prejšnji, Malovar, Gospa Malovarjeva.

Gospa Radolinova (gospej Malovarjevej): Ah, draga gospa, kako neznano sem srečna, da vas vidim.

Malovar: Resnično, morava si očitati, da ni prav... Na dolgu sva vam bila z obiskom...

Gospa Malovarjeva: Ali doktor ima toliko opravkov... toliko opravkov!

Gospa Radolinova: Prosim, vsaj mi ne boste odrekli, da sedete. (Sedejo.)

Malovar: Mar ne bomo imeli te sreče, videti gospoda Radolina? (Radolin je bil ostal zadaj, in hotel skrivat prevleko. Slednjič jo vtakne v neko škrinjo.)

Radolin: Tu sem! Že tečem! (Malovar je vstal): Bil sem v svojej pisarnici. (Pozdravlja): Gospod doktor!... Draga gospa, smem li vprašati za stanje premilega vašega zdravja?

Gospa Malovarjeva: Tako, tako, precej dobro... razun te migrene!

Gospa Radolinova: Prav kakor pri meni... Ah, končala me bo ta migrena!

Radolin: Mene tudi! da končala me bo ta migrena! (Sede, Malovar tudi.)

Gospa Malovarjeva: Bomo li videli vas jutri v operi?

Gospa Radolinova: Oh! gotovo dà!

Radolin: Ktera opera bo?

Malovar: Rigoletto.

Radolin: Ah, tem bolje! tem bolje!

Gospa Malovarjeva: To je glasba, da se je človek nikdar ne naveliča.

Radolin: Oh! prava resnica!

Gospa Radolinova: Posebno pa finale!...

Vsi: Ah! krasen, krasen!

Gospa Malovarjeva: Ali kaj pa andante?

Radolin: Ah! kakor v rajju! v rajju! v rajju!

Malovar (za-se): To je cel fanatik, ta moj sveker! Kar se mene tiče, jaz sem kakor moja žena. O muziki ne razumem niti trohice! (Trenotek molčanja.)

Gospa Malovarjeva (svojemu možu): Prijatelj, ne bo prav, da trativa predragi čas gospoda Radolina in milostive gospe!

Gospa Radolinova: Oh, kaj še!

Radolin: Jaz nimam nikakoršnega opravka. Pustil sem trgovino.

Malovar: Ah! vi ste bili trgovec?

Radolin: Dà.

Gospa Malovarjeva: S kakšnim blagom?

Radolin (zbegan): No... bil sem posestnik cukrarne.

Gospa Radolinova (živo): Posestnik cukrarne... Moj mož je bil posestnik cukrarne.

Malovar: Ah, to je trgovina više vrste.

Radolin (za-se): Slaščičar . . . posestnik
cukrarne . . . cukrer je cukrer!

Gospa Malovarjeva (za-se): Posestniki
cukraren so vsi milijonarji. (Zopet molčanje.) Doktor,
vi ste pozabili, da sva na dolgu z odgovorom . . .

Malovar (vstane): Pravo ste rekli. (Postavi
se.) Gospa . . . pa vi gospod, bili ste tako dobri,
pa ste pred štirinajstimi dnevi obrnili se na naju
s prošnjo, ki nam je ravno tako na veselje, ka-
kor na čast! . . .

Gospa in gospod Radolin (naklanjaje se):
Gospod doktor . . . gospa! . . .

Malovar: Pojasnila, ki sva jih morala do-
biti z ene strani o gospodu vašem sinu, z druge
strani o častnej družini, ki se on more ponašati,
da je njen člen . . . Za pojasnila, — pa nika-
kor ne mislite, da so to bile preiskovalne poiz-
vedbe, to mi morete verjeti . . . ta pojasnila,
pravim, so naju pripravila na misel, da bi ne
bilo napak, resno vzeti v pretres prikupljive želje,
ki ste bili tako dobri, da ste jih nama odkrili.
(Sede zopet.)

Radolin (vstavši in jako ganjen): Gospod
doktor, upam, da bom veren tolmač občutkov go-
spe Radolinove . . . in svojih lastnih . . . in ob-
čutkov mojega sina, Friderika . . . advokata . . .

če vam rečem, ves ganjen . . . kar boste razumeli . . . ker sem oče . . . in vi ste mati, gospa . . . če vam rečem; gospod doktor, prejmite danes blagoslov . . . in hvaležnost družine, ki . . . ki (ves goreč): Z eno besedo, hočete li kositi z nami? (Vstanejo.)

Gospa Malovarjeva (začudivši se): No?

Malovar: Kaj? Danes?

Gospa Radolinova: Oh! to bi bilo krasno!

Gospa Malovarjeva: Drugikrat . . . pozneje!

Radolin: Ta posebna čast . . . bila bi za nas posebna sreča!

Gospa Radolinova: Bili bi svoji med svojimi!

Radolin: No, gospod doktor?

Gospa Radolinova: Gospa?

Malovar: To je da, odbiti vam nočemo; ali z enim pogojem . . .

Radolin: Da čujemo!

Malovar: S tem, da ne delate nikakoršnih ceremonij.

Radolin: Dobro.

Gospa Radolinova: Kakor vsak dan . . . prav kakor vsak dan! (Tiho Josipini ki pride): Pojdi hipoma po pravnika v hotel „London.“

Josipina (strmé): Kaj?

Gospa Radolinova: Hitro! hitro! (Josipina odide.)

Gospa Malovarjeva (gospej Radolinovej): Razume se samo ob sebi, da ne bomo delali nikakoršne toalete.

Gospa Radolinova: Kakor smo, nič drugač.

Malovar: Zdaj bi vas pa prosil na par minut, moj dragi Radolin!

Radolin: Kadarkoli vas je volja. (Zase): Rekel mi je: moj dragi Radolin! O, ko bi se mogla enkrat tikati!

Malovar: Treba se bo nekoliko pogovoriti, nekoliko uravnati naše zadeve.

Radolin (za se): Glede dote! (Glasno): Upam, da kratko malo ne bo težavno. Če račite stopiti v mojo izbo?

Malovar: Za vami, Radolin.

Radolin: Kaj še, gospod doktor . . . (Pusti ga noter.) Radolin! . . . Še si ne upam zvati ga kar Malovar! (Odide na levo.)

Peti prizor.

Gospa Radolinova, gospa Malovarjeva.

Gospa Radolinova: Oh! kako srečen bo moj Friderik!

Gospa Malovarjeva: Med nama govoré, zdi se mi, da nij nevšeč mojej hčeri.

Gospa Radolinova: Preljubo dete! Obetam vam, da jo bom ljubila kakor mati.

Gospa Malovarjeva: Ne bi li rekli ktero o njijnem prihodnem gospodarstvu?

Gospa Radolinova: Oh! to se ve da!

Gospa Malovarjeva: Najprej jima bomo morali poiskati stanovanja.

Gospa Radolinova: Pri tleh?

Gospa Malovarjeva: Oh, to je jako nizko, pri tleh . . . V drugem nadstropji.

Gospa Radolinova: To je jako visoko, v drugem nadstropji.

Gospa Malovarjeva: Tedaj v prvem? . . . To bo stalo pet do šest tisoč frankov. (Sedeti.)

Gospa Radolinova: Postavive šest tisoč.

Gospa Malovarjeva (vzevši listič iz majhine listnice): Stojte, jaz si bom malo zaznamovala. (Piše.) Stanovanje: šest tisoč frankov.

Gospa Radolinova: Toaleta . . . to je važno!

Gospa Malovarjeva: Ženi, ki zahaja nekoliko med svet, ne bo preveč štiri do pet tisoč frankov . . . toliko vsaj potrošim jaz.

Gospa Radolinova: Jaz tudi . . . Postavive šest tisoč frankov.

Gospa Malovarjeva (piše): Toaleta, šest tisoč frankov. (Za-se): Hentej ta pa nij stiskavka.

Gospa Radolinova (za-se): Kaj jaz! Jaz sem jih potrošila zadnje leto samo devet sto frankov, pa mi jih je že očital Radolin.

Gospa Malovarjeva: Vprega . . . Mislite li, da si bosta mogla držati konje?

Gospa Radolinova: Se ve da . . . (za-se): Kakor kane dota!

Gospa Malovarjeva: Vsakakor je jako neprijetno za mlado ženo peš korakati po blatu . . . posebno z oblekami, kakoršne se nosijo dandanašnji.

Gospa Radolinova: Oh! nemogoče! . . . Pa saj je vozov na trgu.

Gospa Malovarjeva: Fiakarji! Oh, ne govorite mi o teh predpotopnih škrinjah!

Gospa Radolinova (živo): Saj ne govorim.

Gospa Malovarjeva: Vse črno . . . vse ozko!

Gospa Radolinova: In zamazano! O, za celi svet bi me nihče ne spravil v tak voz. (Zase): Kaj pa da, ker hodim le peš.

Gospa Malovarjeva: Jaz bi mislila, da majhna kočijica . . .

Gospa Radolinova: Pa par lepih konjičev . . .

Gospa Malovarjeva: Pa brhek kočijaž . . .

Gospa Radolinova: Postavive šest tisoč frankov.

Gospa Malovarjeva (piše): Vprega, šest tisoč . . . (za-se): Ti fabrikantje se valjajo po zlatu. (Glasno): Dalje, hišni strošek, hrana . . .

Gospa Radolinova: Postavive šest tisoč frankov.

Gospa Malovarjeva: Toliko bo dovolj . . . (Sešteva): Šest, dvanajst, osemnajst, štir in dvajset. Vsega skupaj, štir in dvajset tisoč frankov. Mislim, da bo dobro. (Pusti listič na mizi.)

Gospa Radolinova: Mislim, da ne bo preveč. (Za se): Morajo jej dati strašno doto. (Vstanete.)

Šesti prizor.

Prejšnji, Radolin, Malovar.

Malovar (z leve, za njim Radolin): Kakor
sva rekla, Radolin, mož beseda.

Radolin: Mož beseda, Malovar! (Za-se): Ah,
zdaj sem se vendar odrezal!

Malovar (gospema): Mi dva sva popolnoma
ene misli.

Radolin: Popolnoma, Malovar . . .

Gospa Malovarjeva (tiho svojemu možu):
Koliko?

Malovar (tiho): Sto tisoč.

Gospa Malovarjeva (za-se, strmé): Nič
več? . . .

Gospa Radolinova (tiho): Koliko?

Radolin (tiho): Sto tisoč.

Gospa Radolinova (za-se): Kaj? sto? . . .

Gospa Malovarjeva (tiho možu): Pojdiva,
morem ti nekaj povedati.

Malovar: Dopustite, prosim, da za zdaj
odideva . . . Nekoliko bolnikov moram še obi-
skati.

Radolin: Kneginjo?

Gospa Radolinova: Pričakujemo vas ob šestih, (gospej Malovarjevej): ali, brez toalete!

Gospa Malovarjeva: Kakor je rečeno! (Pozdravlja je): Gospa . . .

Radolin: Z Bogom, Malovar! (Odideta na zadnja vrata.)

Sedmi prizor.

Radolin, Gospa Radolinova, (potem) Josipina.

Radolin: Ah nà, ta posel je dobro iztekel.

Gospa Radolinova: Sto tisoč frankov! To vendar ne more biti!

Radolin (začudivši se): Kaj?

Gospa Radolinova: To je stiskalstvo, skopost! . . . Sto tisoč frankov!

Radolin: No, jaz ne dam več, jaz.

Gospa Radolinova: Ali kakšen je razloček! Najin sin kaj zna . . . on je advokat!

Radolin: Če pa nima nič opraviti.

Gospa Radolinova: Opraviti nema, ker nima klientov.

Radolin: To je pač res. (Premišljevaje): Ali če nima klientov, ti je ravno taka, kakor bi ne bil advokat.

Gospa Radolinova: Klienti se bodo našli; prihodnost je njegova! Nikakor ne morem razumeti, kako si mogel biti zadovoljen s to številko.

Radolin: Mlado gospodarstvo, deset tisoč frankov na leto . . . vendarle ni kar si bodi.

Gospa Radolinova: Prava beračija!

Radolin: Ah! ah!

Gospa Radolinova (davši mu listič z mize): Na tole, poglej si sam.

Radolin: Kaj je to?

Gospa Radolinova: Troškovnik našega mladega para. Gospa Malovarjeva ga je sestavila, ko sta bila ti in Malovar v tvojej izbi.

Radolin (bere): Stanovanje, šest tisoč frankov . . . toaleta . . . vprega . . . štirindvajset tisoč frankov!

Gospa Radolinova: In pa na otroke niti mislile nisve!

Radolin: Pa kaj to dokazuje? Ta stroškovnik se da znižati.

Gospa Radolinova: Oh! ko bi bila gospodična Malovarjeva priprosto mlado dekle, naučena na red, na gospodarstvo, kakor mi . . .

prosta mestjanka . . . tedaj . . . dà, tedaj b
bilo vse dobro. Ali gospodična, ki jej je učitelj Du-
prez, ki slika z oljem . . . ki ne bo znala prišiti
niti enega gumba svojemu možu . . .

Radolin: Resnično, kar se tiče šivanja . . .

Gospa Radolinova: Igra prelete . . .
celo svoje življenje se je zibala v svili in v čip-
kah . . . Imeti mora stanovanje v prvem nad-
stropji, vprego, kočijaža . . . Meni to ni ravno
nevšečno, ali treba potem, da se prinese dota,
poštena dota!

Radolin: Stoj no, ne bodi tako nagla!
Friderik ljubi deklico . . . in ko bi se mu reklo,
naj se razdere možitev . . .

Gospa Radolinova: Ali kdo govori o
tem, da bi se razdrla! Malovarjevi so bogati, sila
bogati . . . ljudje ki imajo lovca!

Radolin: Dà, videl sem ga! Šest do sedem
čevljev!

Gospa Radolinova: Tedaj, naj dajo
več! Ti moraš zopet govoriti z očetom . . . Pri-
šel bo, jeli?

Radolin: Dà . . . Hm! hm! zopet go-
voriti . . .

Gospa Radolinova: Kaj? Ti se držiš,
kakor da bi ne hotel prav razumeti . . .

Radolin: Dà . . . dà . . . ali to ti je vražja muka, reči komu: „Onih sto tisoč frankov, ki jih dajem jaz, onih je dosti, vaših sto tisoč pa ni dosti“. To ti je vražji posel!

Gospa Radolinova: Kaj! Časti lakomen je, treba mu najti žilico . . . zgrabiti ga v samoljubji . . . Ponudi ti sam nekoliko več, to mu bo pokazalo pot.

Radolin: Ti veš, da se ne morem mnogo dalje izpuščati . . . sedemnajst tisoč dohodkov.

Gospa Radolinova: Ponudi še kakšen dar, ženitno vozilo . . . Kakšno malenkost! . . .

Radolin: Srebrno opravo za mizo za dvanajst oseb! (Za-se): Vozilo strica Roberta.

Josipina (prišedši): Gospa, prišel je opravnik iz hotela „London.“

Gospa Radolinova: Pusti ga noter. (Josipina odide.)

Radolin: Konstancija, mislim da ti ni treba priporočati, da vrvnaš vse pristojno!

Gospa Radolinova: Nič se ne boj.

Osmi prizor.

Prejšnja, Opravnik iz hotela (potem) Friderik.

Opravnik (prišedši pozdravlja. Oblečen je črno): Gospa . . .

Gospa Radolinova: Gospod, pripraviti moramo kosilo.

Radolin (sedé): Veliko kosilo . . .

Opravnik: Za koliko osob?

Gospa Radolinova: Bo nas . . . šest.

Radolin: Ali vi boste pripravili, kakor da nas bi bilo dvanajst . . . kosila bo z nami imenitna oseba . . . doktor Malovar . . . gotovo ste čuli kaj govoriti o njem?

Opravnik: Nisem, gospod.

Radolin: Ah! Kaj pa dà, on ne zdravi kogar si bodi.

Opravnik: Predležil bi tole gospej: dve juhi . . . soupe santé in à la reine.

Radolin: So li v njej gobe, smrčki?

Opravnik: Ne, gospod . . . z gobami ne delamo juhe.

Radolin: O škoda!

Gospa Radolinova: Dalje, za juho?

Opravnik: Za juho . . .

Friderik (prišedši): Tukaj sem!

Radolin in gospa Radolinova: Friderik!

Radolin (vstane): Ti še nič ne veš? . . .
Bila sta tukaj.

Friderik: Kdo?

Radolin: Malovarjeva.

Friderik: Ah da!

Gospa Radolinova: Jako si vseč gospodični.

Radolin: Pa očetu pa materi; vse je vravnano.

Friderik: Je li mogoče?

Gospa Radolinova (z cdprtima rokama):

Ah! dragi sin! (Objameta se.)

Radolin (razpne roki): Kaj pa jaz?

Friderik: Dragi oče! (Objameta se.)

Opravnik (Ne vedoč, kaj bi počel): Jaz sem jim na potu! (Gre vzad, pa ogleduje neko sliko.)

Radolin: Povabil sem jih za danes na kosilo.

Friderik: Ah! to je bila dobra misel!

Gospa Radolinova: In zdajle ravno naročava in ukazujeva, da bo vse v redu.

Radolin: Tule je opravnik hotela „London“. No, kje pa je? (Zove): He, gospod!

Opravnik (prišed spred): Ne zamerite!...

Radolin (Frideriku): Bili smo pri assietti
... Pomagaj nam tudi ti.

Opravnik: Po juhi ... Renski krap á
la Chambord, obložen z gobami.

Radolin: Jako dobro! ...

Opravnik: Pa morski raki á la Roberti.

Radolin (na enkrat): Ah! saprment! ...

Friderik in gospa Radolinova: Kaj
pa je!

Radolin: Povabil sem strica Roberta!...
Raki á la Roberti so me opomnili na to.

Gospa Radolinova: Njega si povabil?
Nemogoče!

Friderik: Zakaj nemogoče?

Gospa Radolinova: Vendar ga ne mo-
remo posaditi k istej mizi z Malovarjevimi.

Opravnik: Zopet sem jim na potu. (Grē
k sliki.)

Friderik: Saj je vendar moj stric, pa
tako pošten mož!

Radolin: Dà dà, ali on ni za gospodo.
Le pomisli, postavim, kako jé, vtakne si nož v usta.

Gospa Radolinova: Pa kako si jemlje
iz sklede!

Radolin: Pa vino vliva v juho!... To
morebiti dobrou dé želodcu, ali strašno je gledati
kaj tacega.

Friderik: Jaz še vendar le ne vidim, zakaj bi . . .

Radolin: Premisliva, dragi moj, presodiva! V en mah pripraviti drago in krasno kosilo in pa spakedrati je! . . . Reci mi le, kako bi se držal stric Robert pred Renskim krapom à la Chambord? Držal bi se kakor pri skledi zelja! Pa hočeš li postaviti na mizo skledo zelja? . . .

Gospa Radolinova: Povabili ga bomo za jutri.

Radolin: Na ostanke . . . saj res. Pojdimo dalje. Po krapu? (Iskaje opravnika): No, kje pa je? (Klicaje): He, gospod! . . . V eno mer se odteguje.

Opravnik: Ne zamerite!

Radolin: Za krapom?

Opravnik: Entrée: Filet de boeuf z mladim graham.

Radolin: Pa z gobami?

Opravnik: Če ravno želite!

Radolin: Saprment!

Opravnik: Pečenka: Kitajski zlati fazan . . . z gobami.

Radolin: Jako dobro! (Frideriku): Misli si nu strica Roberta pred kitajskim zlatim fazanom! Saj bi bil ves zmešan, ta stric!

Opravnik: Posebej sem vas hotel iznenaditi z gobami à la Aucullus . . . ali zdaj bo že dovolj gob.

Radolin: Nič ne dé, to nič ne dé.

Gospa Radolinova: Le napravite gobe à la Lucullus . . . Ah! on dan sem bila nekde na kosilu, kjer so za vsako jedjo premenili vilice in nože.

Opravnik: To je zdaj navada povsod.

Gospa Radolinova: Ali jaz nimam več oprave nego za 24 oseb.

Radolin: No, pa mojih ni treba menjati.

Friderik: Tudi mojih ne.

Opravnik: Pomivalo se bo . . . z urno roko.

Radolin: Tako je! (Za-se): Pameten človek! (Glasno): Poglejmo zdaj, kakšen bo dessert.

Opravnik: Prej bi vam še predložil izvrstno pašteto.

Radolin: Dà, kaj prav posebnega!

Opravnik: Turen iz Nankinga v ananasovem grmu na vrhu pa Kinez iz sladkorja.

Gospa Radolinova: Oh, to mora biti prekrasno!

Radolin: Po čem pa je to pri vas?

Opravnik: Po štirinšesdeset frankov.

Radolin: Ah! slišite! . . . slaščice, te mene poznajo . . . mene kakor starega . . .

Gospa Radolinova (živo): Dobro, dobro! Bomo že videli, da malo pomislimo.

Opravnik: Kadarkoli boste gospa zapovedali, vse bo pripravljeno. Kakšnega Šampanjca boste vzeli? . . . Du moët ali pa de la veuve?

Gospa Radolinova: De la veuve?

Radolin: La veuve, to je vdova?

Friderik: Dà, la veuve Cliquot . . . Ta je boljši.

Radolin: Po čem pa je?

Opravnik: Po dvanajst frankov . . . le moët je le po šest.

Radolin: No, bomo videli, da malo pomislimo.

Gospa Radolinova: Da bo vse točno ob šestih pripravljeno.

Opravnik: Bodite gospa brez skerbi. (Hoče iti.)

Radolin (pokliče ga nazaj): Ah! gospod opravnik!

Opravnik: Vi želite, gospod?

Radolin: Še je neka pijača, ki je meni posebno všeč . . . ali ne vem jej imena. Nazadnje že se prinese . . . topla vodá je z méto pa se pije . . .

Opravnik: S tem se peró usta . . .

Friderik: To se ne pije!

Radolin (strmé): Glej! . . . jaz sem pa pil! . . .

Opravnik (odhajaje, za-se): To so prave mevže! (Odide.)

Radolin: No, meni se zdi, da bomo imeli prav krasno kosilo . . . Govorilo se bode o njem! . . .

Gospa Radolinova: Ali pozabili smo, kar je najimenoitnejše!

Radolin: Kaj?

Gospa Radolinova: Malovarjevi imajo lovca; vse zastonj, mi jim moramo pokazati liv-rejo.

Radolin: Dà, gotovo dà.

Friderik: Čemu neki?

Radolin: Pristojno se je treba pokazati.

Gospa Radolinova (za-se): Gospod iz prvega nadstropja, kreolec, je šel na kmete, pa je pustil doma vse sluge . . . ko bi bilo mo-goče . . . (Glasno): Pojdi Friderik, moram ti še nekaj naročiti.

Friderik: Tekoj, draga mati. (Oba odideta.)

Deveti prizor.

Radolin, (potem) Robert.

Radolin: Livreja . . . Mi nimamo žive duše razun Josipine!

Robert (prišedši): Tukaj sem!

Radolin: Stric Robert!

Robert: Malo sem prehitro prišel, ali gladen sem ti kakor volk! . . .

Radolin (za-se): Ta je lepa! . . . Naj me grom, če vem, kako bi se ga rešil z lepo!

Robert: Na potu sem jo zavil k Ledardu, pa sem kupil pašteto . . . Dal sem jo Josipini.

Radolin: Ah! Predragi stric Robert, tedaj pašteto ste kupili?

Robert: Pa vestfalsko pleče, izvrstno!

Radolin: Ah, moj Bog! kaj mi je prišlo na um!

Robert: No?

Radolin: Povejte mi naravnost . . . zdi se mi čisto, da sem vas povabil na kosilo.

Robert: Kaj pa dà!

Radolin: Nà, ustrelil sem pravo!

Robert: Kaj?

Radolin: Nemogoče stric; na kosilu bomo danes v mestu. Ravno kar me je opomnila moja žena.

Robert: Ah, to je sitno!

Radolin: Pri Bernadovih bomo. Ni bilo mogoče odreči . . . dobili so divjačine.

Robert: Razumem, razumem.

Radolin: Tedaj stric, vi se ne boste srdili?

Robert: Pojdi, pojdi, saj smo domači . . .
Kaj pa moja pašteta?

Radolin: Jedli jo bomo jutri . . . jutri ste naš.

Robert: Gotovo dà . . . Z Bogom . . .
Dobro zabavo!

Radolin: Jutri torej gotovo!

Robert (povrne se): Glej, dobro misel imam.
Ravno imam nekaj opravka pri Bernardu . . .
morebiti pridem pod večer tje na kavo.

Radolin (za-se): Ah, vraga!

Robert: Na večer torej! (Odide.)

Deseti prizor.

Radolin, (potem) **Friderik**, (zatem) **strežaj**.

Radolin: Lepo sem se opekel! Pri Bernadovih nas ne bo našel, to bo lepa homatija!

Friderik (nosi knjige in pa stereoskop):
Najnovejše, najukusnejše!

Radolin: Kaj pa si kupil?

Friderik: Fotografski album . . . Mati
so mi rekli, naj ga denem na mizo, da se bode
videl . . . mislili bodo, da so naši znanci.

Radolin: To je dobra misel! (Pregleduje
po albumu): Lord Palmerston . . . Grof Gorčakov
. . . Horace Vernet . . . Lestard . . .

Friderik (davši mu škatljico): To le pa je
za vas.

Radolin: Kaj je to? Verižica?

Friderik: Za vašo uro.

Radolin: Zdi se mi, da je debelša nego
Malovarjeva. (Pripne jo na uro.) Izvrstno! to se bo
prilegalo krasno!

Friderik: Pozlačena je samo . . . ali ni
treba povedati.

Radolin (Nevoljen): Pozlačena! . . . (Po
kratkem premisleku): No, če ima pozlačena podobo
zlate, ni več pozlačena, ampak zlata. (Velik sluga
v livreji prinese užgane svetiljke. Radolin Frideriku.)
Kdo pa je ta? Poznaš ga li ti?

Friderik: Jaz ne.

Radolin (slugi, ki je odložil svetiljke na kamin):
He, prijatelj, odkod pa ste prišli vi?

Sluga: Sluga sem iz prvega nadstropja.

Radolin: Ah, izvrstno! (Frideriku): To je posojilo! Prekrasno! (Glede na sluga, ki odhaja): Ali manjši je nego Malovarjev. (Čuje se voz.)

Friderik (skoči k oknu): Oni so!

Radolin: A moje žene ni tu! (Kliče): Konstancija, Konstancija!

Enajsti prizor.

Prejšnja, Malovar, Gospa Malovarjeva (v velikej toaleti, sè zlatom vezenej obleki), **Emelina**, (potem) **gospa Radolinova**.

(Zadnja vrata se odpro, in majhen zamorec v livreji naznanuje.)

Zamorec: Gospod . . . gospa . . . gospodična Malovarjeva.

Radolin (za-se): Zamorec, od kod! Ali znajo ženske čarati? (Gre pred Malovarjeve): Gospod . . . gospa . . . gospodična! . . .

Friderik (pozdravlja): Gospodična Emelina! . . .

Gospa Malovarjeva (tiho možu): Zamorca imajo, si li opazil? . . .

Malovar: Dà, fabrikantje, ti si ne odtrgajo ničesar.

Radolin (gospej Malovarjevej): Oh, milostiva . . . to ni prav!

Gospa Malovarjeva: Kaj?

Radolin: Moja žena se gotovo ne bo pripravila . . . gotovo jej bo neljubo . . . Tukaj je! (Zagledavši toaleto svoje žene, in obleko pisano in živobarvno, za-se): A, dete vendar! cela mavrica!

Gospa Radolinova: Draga ljuba gospa . . . ah kako ste ljubeznjiva!

Gospa Malovarjeva: Mudilo se nam je, samo da smo prej pri vas. (Zase): Tri vrste volantov . . . To je izdajstvo! (Glasno): Prekrasna toaleta!

Gospa Radolinova: Nič proti vašej! (Zase): Obleka sè zlatom . . . to je hudobija!

Friderik: Mama, bi li šli v salon?

Gospa Radolinova: Dà, dà. (Vzame s seboj Emelino.)

Gospa Malovarjeva (tiho svojemn možu): Pridrži Radolina, pa govori zavoljo dote.

Malovar (tiho): Bodem.

Gospa Radolinova (tiho svojemu možu): Ostani tu z doktorjem, pa govori zavoljo dote.

Radolin (tiho): Nič ne skrbi!

Gospa Radolinova (pokazavši vrata v salon): Gospa . . . (na desno).

Dvanajsti prizor.

Radolin, Malovar.

Radolin (za-se): Zdaj sva sama . . . Ali na mojo vero, nij kaj lahko napeljati besedo!...

Malovar (za-se): Kako bi neki pričel?

Radolin (približavši se): Dragi moj Malovar, to je prav lepo od vas, da ste prišli na naše malo kosilce.

Malovar: Vaše povabilo je bilo tako prijazno . . .

Radolin: Oh! jaz vas tako ljubim, jaz!

Malovar: Jaz tudi vas.

Radolin (stiskaje mu roko): Oh, dobri Malovar!

Malovar (ravno tako): Oh, preljubi Radolin!

Radolin (za-se): Vse to ni za nič, to so sami občutki . . . to naju samo razdaljuje! (Glasno): Malo pred sva govorila o doti; zdi se mi, malo površno. (Sedeta k mizi na levo.)

Malovar (za-se): Sam jo je zavil na to. (Glasno): Zares prav površno. Vi ste govorili o sto tisoč frankih.

Radolin: Oh! to je število, ki sem ga rekel, kar tako brez znamenja . . . ali to vas nikakor ne veže.

Malovar: To sem si mislil tudi jaz . . . velik fabrikant . . .

Radolin: In pa vi . . . glasovit zdravnik . . . ki dobiva po štiri tisoč frankov na en mah!

Malovar: Oh! jaz?

Radolin: Štel sem jih, dà . . . Glejte, voljen sem nekoliko žrtvovati . . . pridal bom srebrnino!

Malovar (čudé se): A!

Radolin: A vi?

Malovar: Jaz! Jaz dam garnituro za salon.

Radolin (čudé se): Ah! (Za-se): Treba mu bo jasno povedati. (Glasno): Malovar, treba je pomisliti nekaj . . . vse je poskočilo.

Malovar: To je res. Človek, ki je živel prijetno z deset tisoč franki dohodka, je zdaj v zadregah.

Radolin: Da, taka je. Mi dva pa vendar nočeva, da bi najini otroci bili v zadregah?

Malovar: Gotovo, tega nočeva.

Radolin: Pomislite le, ko bi vaša draga hčerka morala premišljevati, bi li si mogla kupiti novo krilo, ali pa nov kašmir.

Malovar: In pa vaš sin, vaš edini sin, ko bi moral živeti samo od svojega peresa?

Radolin: Oh! ne govorimo o sinu . . . možak si pomore vselej in povsod . . . Ali ona, ubogo dete, ki je vaša radost, vaše življenje . . . Ker vi jo jako ljubite, svojo hčerko, jelite?

Malovar: Djal bi, tako, kakor vi ljubite svojega Friderika.

Radolin: Dà dà . . . ali ne govoriva o Frideriku . . . govoriva o Emelini . . . Treba jej pripraviti, tej dušici, življenje v svili in v zlatu.

Malovar (ganjen): Oh, hvala v njenem imenu!

Radolin: Zatorej, mislim da je vredno pri-
makniti nekoliko pri doti.

Malovar: To je ravno tudi moja misel.

Radolin: Torej . . . recite sami . . . jaz sem že naprej zadovoljen.

Malovar (za-se): Ah jako dobro! Pa mi reci kdo kaj zoper trgovce! (Glasno): Jaz bi mislil, da 150 tisoč frankov . . .

Radolin: Ah, Malovar . . . to ne bo dosti!

Malovar: Reciva torej dve sto tisoč . . .

Radolin (vstane): Mož beseda! . . . Jaz dam srebrnino, a vi dve sto tisoč frankov . . .

Malovar (vstane): Kako? . . . Vi dajete dve sto tisoč!

Radolin: Jaz? Kaj pa še!

Malovar: Zakaj pa jaz, a ne vi?

Radolin: Človek v vašem stanu, človek, ki ima voz, ložo v operi, in pa lovca! . . .

Malovar: Ali vi imate tudi voz, tudi ložo v operi, in pa zamorca . . . to je še dražje.

Radolin: Jaz, jaz! . . . O, to je vse kaj drugega!

Malovar: Zakaj neki? . . . Razun, če čez svoj stan potratno živite.

Radolin: To pa ne! Lep je moj stan . . . izvrsten je moj stan!

Malovar: No, tedaj je čisto pravično, da dava eden toliko, kolikor drugi . . . Vsak dve sto tisoč frankov . . . (za-se): Jaz imam letnega dohodka dva in dvajset tisoč frankov, ne ostane mi več nego dvanajst.

Radolin (za-se): Presneto! jaz imam dohodka sedemnajst tisoč, ne ostane mi več nego sedem. Nemogoče!

Malovar: Vi se obotavljate . . . Zavoljo denarja se obotavljate?

Radolin: Jaz se ne obotavljam . . . Sto tisoč frankov več ali manje . . . Kaj mislite, da me bo to ubilo? Jaz ponujam tri sto tisoč frankov! Tako se obotavljam jaz!

Malovar (strmé): Kaj? . . tri sto tisoč?

Radolin (za-se): Gnal ga bom, dokler se ne umakne, potem pa naj se vse razdere Glasno): Vi nočete enako?

Malovar: Stojte da pomislim . . . (za-se): Tri sto tisoč, to je nemogoče . . . samo en pomoček je tu; gnati doto tako dalječ, da reče: ne, potem pa se razdere vse. . . . (Glasno): Jaz ponujam štiri sto tisoč.

Radolin: To ni dovolj . . . Pet sto tisoč!...

Malovar: To ni dovolj . . . Šest sto tisoč . . .

Radolin: To ni dovolj . . .

Trinajsti prizor.

Prejšnji, Robert.

Robert (prinese pomarančevo drevesce): Kaj? Šest sto tisoč frankov! . . .

Radolin (za-se): Stric Robert! Jaz bi bil gnal na milijon, dà, na milijon! (Glasno): Gospod Malovar, prihodnji tast Friderikov.

Malovar: Govorila sva o doti.

Robert (postavivši na stran drevesce): Kaj? In vi dajete šest sto tisoč frankov! Ah, gospod, dopustite, da vam želim veliko srečo,

Malovar: Ali gospod Radolin, daje ravno toliko!

Robert: Kdo? Ti?

Radolin (v zadregi): To se ve da.

Robert (Radolinu): Čast in poštenje! Nisem vedel, da si tako bogat.

Radolin: Tako bogat! tako bogat! Res, da mi se ne godi zlo . . . ali če je človek z ljudmi, ki so milijonarji, ki zahtevajo . . .

Malovar: Ah, brez zamere gospod . . . jaz nisem zahteval ničesar . . . Ali vi ste . . .

Radolin: Jaz? . . . Jaz sem predložil srebrnino . . . a vi ste jo udarili črez.

Malovar: Kaj? jaz sem jo udaril črez? Jaz sem rekel, da dam garnituro za salon, a vi ste odgovorili mrzlo „ah“.

Radolin: Odgovoril sem „ah“, imel sem pravico, ali mrzlo pa ne.

Malovar: Ah! dopustite, gospod!

Radolin: Dopustite, vi sami . . .

Robert: Torej, sta se li pogodila?

Radolin: Pogodila . . . Kakor se vzame, ali odgovoril pa nisem mrzlo.

Malovar: Prosim vas za odpuščanje.

Radolin: Pa ne, gospod.

Malovar: Pa da, gospod!

Radolin: Veste-li, kaj vam bom rekel, kaj da si mislim jaz?

Malovar: Bo mi posebno vselje.

Radolin: No, vi iščete kakoršenkoli prazen ovinek, samo da se ženitev razdere.

Malovar: Kaj? prazen ovinek?

Radolin: Dà, prazen ovinek! Kar sem rekel, rekel sem! Ali jaz, ki sem pošten človek . . .

Malovar: Nič bolj nego jaz!

Radolin: Mogoče! Ali jaz ne trpim ovin-kov, zato rej vam pravim naravnost . . .

Obadva (naenkrat): Naj se razdere!

Robert: No no, gospoda, nikarta biti tako nagla!

Radolin: Jaz nisem nagel. (Za-se prav za-dovoljno): Hvala Bogu, razdrto je!

Malovar (za-se zadovoljen): Končano je!

Robert: Vraga, vi dva sta kakor burja! Ženitev je torej razdrta! (Radolinu): Edina sreča, da tvoj sin ni ljubil gospodične Malovarjeve, jeli?

Radolin: Ni je ljubil! . . . ni je ljubil! . . . Kaj naj rečem? . . . saj je ves norel za njo! Ali kaj pa to dé?

Robert (Malovarju): In gospodična Emelina je le malo marala za Friderika?

Malovar: Malo! . . . Kaj naj rečem . . . zdelo se je . . . da jo vleče k njemu, tega ne morem tajiti . . . ali . . .

Robert: Ali kaj pa to dé, jelite!

Malovar: Tega jaz nisem rekel, dopustite . . .

Robert (vskipi): Nič ne dopustim! Vi dva sta napuhnenca, bahača . . .

Malovar: Gospod!

Radolin: Stric!

Robert: Ah! četrť ure se už premagujem, zdaj pa mora na dan . . . Štirnajst dni už se vidva sleparita, lažeta, varata . . .

O ba: Kaj?

Robert: Dà, varata drug družega, obetaje dote, ki jih dati ne moreta . . . Ni li res? . . . Šopirita se s potrato, bahata z veličanstvom, ki ni vaše . . .

Radolin: Ali . . .

Robert: Nič ali! . . . Jaz sem prašal družino! Kadar hočem kaj izvedeti, tedaj prašam družino . . . takšen je moj sistem!

Radolin: Pa kaj so vam mogli povedati?

Robert: Prvič, srečal sem zamorca v kuhinji . . . Zamorec v kuhinji, kdo si je to izmislil! Dalje je gospod najel kočijo na mesec, ložo v operi! Radolin, v laškej operi!

Radolin: Ali to je gledališče . . .

Robert: Kjer ti dolg čas prodajaš!

Radolin: Ah!

Robert: Dà, to ti pravim, da dolg čas prodajaš . . . in pa tvoja žena tudi . . . (pokazavši Malovarja) in pa gospod tudi!

Radolin: Eno, dà, resnica je!

Malovar: Zares moram reči, da laška opera . . .

Robert: Čemu tedaj najemljete lože?

Malovar: Moja žena . . .

Radolin: Dà najini ženi . . .

Robert: Da se napihujete, da se šopirate, da se bahate! Taka je dandanašnji! Mečejo si ljudje pesek v oči, zvirajo se, napihujejo se . . . kakor baloni . . . in ko pokajo od napuha, . . . tedaj ne da bi rekli . . . Dajte mi roko, dva prosta moža sva, dva mestjana, dva poštenjaka . . . ne, bolje je zavreči prihodnjost in srečo svojih otrok . . . Ljubita se, vroče se ljubita . . . ali očeta odgovarjata . . . Kaj pa to dé? . . . To sta očeta! Hvala lepa . . . Lahko noč! (Hoče oditi.)

Radolin (živo ga pridržavši): Stric Robert, ostanite! (Ganjen): Dragi stric, vi nosite naušesnice, vi nimate omike, vi nimate olikanosti . . . (Udari se na srce.) Ali vi imate to le tukaj-le!

Malovar: Oh! dà!

Radolin (močno ganjen): Vi ste me ganili . . . preobrnili . . . dokazali mi, da sem bil oče,

ki ni zaslužil družega, nego da ga vržejo skoz okno (pokaže Malovarja): in gospod tudi . . . Ali kriv nisem jaz . . . kriva je moja žena; to mi bo drago plačala! . . (Mehkejše): In pa prisegam vam, če bom še kdaj . . . kadar koli kdaj . . . zašel na to pot . . . ki . . . ki . . . ki . . . (Naenkrat): Hočete li kositi z nami? . . .

Štirnajsti prizor.

Prejšnji, Gospa Malovarjeva, Gospa Radolinova, Emelina, Friderik, (potem) Opravnik iz hotela.

Gospa Radolinova: No gospoda, puščata naju čisto sami.

Radolin: Ah, moja žena! Stopi bliže, žena!

Malovar (svojej ženi ostro): Sem pojdi, žena!

Gospa Radolinova: Kaj?

Gospa Malovarjeva: Kaj je to?

Radolin (ženi): Mati, polna krivice . . . ki poka od napuha! Ali taka je dandanašnji!

Malovar: Zvirajo se!

Radolin: Napihujejo se, kakor baloni!

Malovar: In ni jih strah, zavreči prihodnost in srečo svojih otrok.

Radolin: Dà, ljubita se. Ali odgovori se: Kaj pa to dé? To so matere! Hvala lepa! Lahko noč!

Gospa Malovarjeva: Glejte no! Kaj pa vendar je?

Gospa Radolinova: Raztolmači mi vendar . . .

Radolin (srdito): Vzemi svoje pletenje!... Ker plete mi namreč vse volnate nogavice ona sama, gospod! (Gre memo nje.)

Malovar: A moja žena tudi, gospod!

Gospa Radolinova: Kaj, vi, gospa?

Radolin: Dà, dà! . . . Doli s krinkami!

Radolin, nekdanji slaščičar . . . nikdar lastnik cukrarne!

Gospa Malovarjeva in Malovar: Kaj?

Gospa Radolinova: Ali, dragi moj . . .

Radolin: Daj mi ti mira! Slaščičar pri srebrnem kebru . . . ona je sedela pri kasi . . . daje sto tisoč frankov dote svojemu sinu.

Malovar: Kar se tiče mene . . . Malovar, doktor brez bolnikov!

Gospa Radolinova: Kaj?

Radolin: Ali kneginja?

Malovar: Jaz nisem zdravil celo leto drugega nego nekega kočijaža, in še tega zastonj . . . daje sto tisoč frankov svoje hčeri.

Radolin: In kar se tiče mene! . . . Robert, trgovec z drvi, ki je prišel v to mesto z dvanajstimi soldi v žepu, daje sto tisoč frankov dote svojemu sestriču.

Friderek: Ah, ljubi stric!

Emelina: Moj dobri stric!

Radolin: On ima tole tukajle!

Opravnik (prišedši): Kosilo je pripravljeno.

Robert: Hajdimo jest!

Radolin: Ah, le trenotek!

Vsi: No?

Radolin: Naročil sem kosilo neumno, bedasto, da me je sram! Šest skled gob!

Vsi (z zamero): Oh! Radolin! . . .

Malovar! Hišni gospodar, pa . . .

Radolin: Morebiti bi jih mogli nazaj prodati gospodu gostilničarju?

Vsi: Oh! ne, ne!

Robert: Jaz ne dopuščam!

Radolin: Kaj čemo torej, pa jih jejmo! To nam bo zaslužena kazen! K obedu! Vodite gospé! (Primejo se pod pazduhe in odidejo v obednico.)

Konec.

